ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨ

ਬਨਾਮ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਸੰਘ

(2020 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 160)

07 ਦਸੰਬਰ, 2020

[ਏ. ਐੱਮ. ਖਾਨਵਿਲਕਰ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖਾਨ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ। 19 (1) (ਏ), 19 (2) ਅਤੇ 32-ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-ਐਸ. ਐਸ. 295ਏ, 153 ਏ, 505 (2)-ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲਾ ਭਾਸ਼ਣ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼) 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਐਂਕਰ ਕੀਤੀ।ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1991 ਇੱਕ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਉੱਤੇ-ਬਹਿਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ-ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਡੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੱਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ-ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇੱਕ ਪੀਰ ਜਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਸੰਤ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਅਤੇ ਭੜਕਾਇਆ ਸੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫੀਲਡ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ (ਏ) ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਵਿਕਲਪਿਕ, ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਅਰਥਾਤ ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਅਤੇ ਕਲੱਬ; (ਸੀ) ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ-ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸਨ-ਸੁਪਰੀਮ

ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਉੱਤੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ/ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਰਥਾਤ ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ, ਇਰਾਦੇ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ - ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ-ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ-'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਇਰਾਦੇ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਲਈ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ, ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਸੰਦੇਸ਼-ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧੀਨਗੀ-ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ 'ਬੀ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ- ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ 505 ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਫਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ-ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਰਾਬਰ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ-ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਸਮੇਤ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ, 'ਸਮੱਗਰੀ' ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ 'ਪ੍ਰਸੰਗ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ 'ਨੁਕਸਾਨ/ਪ੍ਰਭਾਵ'-- ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੁਆਫੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਪੜ੍ਹਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਾਰੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 s.156 (1) ਅਤੇ s. 179 – ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860-ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ। 295ਏ, 153 ਏ, 505 (2) ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ-ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ-ਇੱਕ ਬਹਿਸ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਡਾਕੂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ-ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਐੱਫ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐੱਫ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਸੱਤ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ' ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ 'ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ-ਆਯੋਜਿਤਃ Cr.P.C ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਸਮੇਤ ਦਰਸ਼ਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ (1)। 156 ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕੋਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। 179 ਅਤੇ ਸੀ ਆਰ ਪੀ ਸੀ ਦੇ 156 (1). ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860-s. 95 - ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੰਮ-ਜਦੋਂ ਬੀ ਇੱਕ ਬਹਿਸ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ, ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ, ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਵਜੋਂ ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ

ਵੀਡਾ ਮੇਨੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨੀਲਮ ਮਹਾਜਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। 95 ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਤਤਕਾਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵੀਡਾ ਮੇਨੇਜ਼ ਜਾਂ ਨੀਲਮ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮਹਾਜਨ ਦਾ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਮੈਟਰਿਕਸ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ। 19 (1) (ਏ), 19 (2) ਅਤੇ 32-ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ-ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਲਾਜ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ-ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ,' ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ 'ਦੀ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਸਮਾਨਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣਾ' ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ-ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ-ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕੀ ਢਾਂਚਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਜਾਇਜ਼ਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ; ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਐੱਫ ਸੱਚ ਦੀ ਭਾਲ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਹੁੰਚ ਬਹੁਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਮਾਨਤਾ' ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਮੋਜ਼ੇਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ-ਆਸਟਰੇਲੀਆਈ ਪਹੁੰਚ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ-ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਾਣ ਨੂੰ ਸਰਵਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸਲੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ।

ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ, ਮਾਣ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ ਏ-ਫ੍ਰੈਂਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ

ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਜਦੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਸਮੇਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਖੌਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860. 295ਏ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਐਸ ਦਾ ਆਯਾਤ। 295ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ 'ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ' ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੈ ਨਾ ਕਿ' ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਣ '-ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜ੍ਹਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ - ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜ੍ਹਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 19 - ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860. 153ਏ ਅਤੇ ਐਸ. 505 (2) - ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਿਲਾਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਸ. ਐਸ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। 153ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਏ ਅਤੇ 505 (2) ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 'ਬੈਡ ਟੈਂਡੈਂਸੀ ਟੈਸਟ' ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ-ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-'ਮਾਮੂਲੀ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ' ਅਤੇ 'ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ'-ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 19 - ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਮਾਣ' ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਟੀਚਾਗਤ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਜ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ-ਇਹ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇਹ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਜਾਂ ਸਮੂਹ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੀ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 19 - ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ-ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੰਡ, ਅਲਹਿਦਗੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਨੂੰ 'ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ' ਕਰਨ ਜਾਂ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਲਵਾਦ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 19 - ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ-ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਤੱਤ ਜੋ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ

ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ-ਸਮੱਗਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ, ਇਰਾਦੇ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ (ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ)-ਸਮੱਗਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਇਰਾਦੇ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਲਈ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ, ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜੋ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਮਾਣ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧੀਨਗੀ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਕਲਾ 19 - ਮੁਫ਼ਤ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਾਸ਼ਣ-ਆਯੋਜਿਤਃ 'ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ' ਐੱਫ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ, ਪੱਖ ਲੈਣ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਅਤੇ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ

ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਫੈਲਾਉਣਾ-ਪਹਿਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨੀਤੀਗਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜੀ ਤੱਤ' ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ-ਬਾਅਦ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਛਾਣਾਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ।

ਜਾਤੀ, ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਲਿੰਗ, ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ, ਲਿੰਗ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰੁਝਾਨ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਤਰਜੀਹ ਆਦਿ। - ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਰਤ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-'ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ'-ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860. 153ਏ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਕਲੈਫਮ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ, ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਬੀ ਨੂੰ ਕੌਣ ਕਾਰਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਕਾਰਕ-ਉਹ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਆਦਿ ਅਤੇ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ'-'ਚੰਗਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਅਤੇ 'ਸੀ' ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ 'ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860. 153ਏ (ਬੀ)-ਆਯੋਜਿਤਃ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਐਸ. 153ਏ (ਬੀ), ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਡੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਜੋ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ-ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ

ਵਿੱਚ "ਕੋਸ਼ਿਸ਼"-ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏਃ ਇੱਕ 'ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼', ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ-'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਭੈੜੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਉਚਾਰਨ ਜਾਂ ਸੋਚ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ' ਤੇ ਜੀ ਨੂੰ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੰਜ਼ਰ ਸਈਦ ਖਾਨ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ, ਰਮੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫੈਸਲਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

(ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.)-ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਅਰਥ-ਆਯੋਜਿਤਃ ਸੰਖੇਪ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ-ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ

ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ-ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ-S.154 ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ s. 154 ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ-ਤਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼। ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਐੱਫ. ਆਈ.

ਆਰ.-ਪੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਮੋਇਨੁਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਮਲਾਵਰ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰੇ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਸੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ-ਫੜਿਆ ਗਿਆਃ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ-ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਤੱਤ ਜੋ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਪਛਾਣਦੇ ਸਨ, ਅਰਥਾਤ-ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ, ਇਰਾਦਾ-ਈ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ (ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ), ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ-ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973-ਮਲਟੀਪਲ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਬਾਬੂਭਾਈ ਵੀ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿੱਥੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ, ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਹਨ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-'ਆਦੇਸ਼ ਜਨਤਕ', 'ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਅਤੇ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ'-ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਰੱਖਿਆਃ 1. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ; ਸਮੱਗਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ, ਇਰਾਦੇ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ (ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ), ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰ. ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਭਾਗ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਨੁਕਸਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ, ਭਾਵ ਉਸ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮਾਂ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 505 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਫਵਾਹ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਿਰਜਣਾ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਡੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਆਦਿ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬੁਰੀ ਇੱਛਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 65] [275- ਈ ਜੀ]

2. ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 505 ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 505 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ 'ਜੋ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਪੂਰਕ ਹਨ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸਿੰਗਲ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਉਹ

3. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 'ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ' ਅਤੇ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 295-ਏ 'ਯਤਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 505 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਵਿੱਚ 'ਬਣਾਓ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਸਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਾਂ ਰਿਮੋਟ। ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਇੱਕ ਭੜਕਾਹਟ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਆਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਪ੍ਰਚਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭੜਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਗਾੜ.

ਇਸ ਸਰਗਰਮ ਉਤੇਜਨਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇ ਸਪੀਕਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਹੈ, ਸੀ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਸਪੀਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪੈਸਿਵ ਡਿਲਿਵਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 67] [276-ਸੀ-ਐਚ; 277-ਏ-ਬੀ]

4. ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਡੀ' ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬੁਰੀ ਇੱਛਾ, ਅਤੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਸਲ ਉਚਾਰਨ ਜਾਂ ਸੋਚ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁੱਝ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮੱਗਰੀ. ਅਸਲ ਉਚਾਰਨ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ'ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ' ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ' ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਐੱਫ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ। ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ, ਉਹੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਅਧਾਰਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 68] [277- ਜੀ ਐੱਚ 278- ਏ ਸੀ]

5. ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ ਕਿ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 'ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ,' ਨਫ਼ਰਤ 'ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ' ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਜੋਂ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਏ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ

ਖਤਰੇ' ਜਾਂ 'ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੰਡਾਤਮਕ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰੋ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੱਖਿਆ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਥੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 69] [278-ਸੀ-ਐਚ] ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 154 ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 73] [280-E-F]

7. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਆਦਰ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾ 77] [284-ਐੱਫ]

8. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, 'ਸਮੱਗਰੀ' ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ 'ਪ੍ਰਸੰਗ' ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ

ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਏ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ 'ਇਰਾਦਾ' ਅਤੇ 'ਨੁਕਸਾਨ/ਪ੍ਰਭਾਵ'। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ

ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਮੁੱਲਾਂਕਣਾਤਮਕ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਮੁਆਫੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।ਉਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 78] [284-ਜੀ-ਐਚ; 285-ਏ-ਬੀ]

9. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ' ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਲਗਾਓ ਡੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੋ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 15.06.2020 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਈ ਦੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਐੱਫ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 79] [285-C-F]

10. ਭਜਨ ਲਾਲ, ਪੀ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਰ. ਪੀ. ਕਪੂਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ

ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਖਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 80] [285-ਐੱਫ; 286-ਬੀ]

11. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਹੁਣ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ) ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈਆਂ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਾਬੂਭਾਈ ਵੀ. ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਹੈ, ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੀ [ਪੈਰਾ 81] [286-ਡੀ; 290-ਬੀ-ਸੀ]
12. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 82] [290-D-E]

13. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਥੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਧਾਰਾ 186 ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਯਾਨੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਜੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ,
ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ, ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ। [ਪੈਰਾ 84] [292-ਏ-ਡੀ]

14. ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਪਿਛਲੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸਾਰੀਆਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਬੀ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਨੋਇਡਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਆਧਾਰ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 85] [292- ਈ ਐੱਫ]

15. ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰੇ। ਜਾਂਚ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪ੍ਰਸਾਰਣ/ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੀ. ਐੱਸ. ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਖਤਰੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ
ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੋ। [ਪੈਰਾ 87] [293-ਏ-ਸੀ]

ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਬਨਾਮ ਯੂ. ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1957 ਐਸ. ਸੀ. 620; ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (1970) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 780: [1971] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 446; ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਬਨਾਮ. ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਮੋਂਗੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (1970) 3

ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 746: [1971] 2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 711 ਆਇਆ। - ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (2015) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1: [2015] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 963; ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2020) 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 637; ਮਾਡਰਨ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਰਿਸਰਚ ਸੈਂਟਰ ਅਤੇ ਹੋਰ v. ਮੱਧ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 353 [2016] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 579 ; ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1978) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 248 [1978] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 621; ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਮੁਹੰਮਦ. ਯਾਕੂਬ (1980) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 57; ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਬਨਾਮ। ਉੱਤਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ (2014) 2 ਐੱਸਸੀਸੀ 1; ਐੱਚ. ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ v. ਪਿਰਥੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, (1996) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 37: [1995] 6 ਐੱਚ ਸਪਲਿ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 29; ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ.

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ (2020) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 462; ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2001) 6 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 181: [2001] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 942--'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ।ਪੀ. ਕੇ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1926 Cal.1133-ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੀ. ਆਰ. 697; ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ v. ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1995) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 214 [1995] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 411; ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਬਨਾਮ। ਏ. ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ, (1997) 7 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 431 [1997] 3 ਸਪ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 327; ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ v. ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿ ਐੱਸ. ਸੀ. 896; ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਰੋਜ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ (2005) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 540: [2005] 5 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 548; ਚਿੰਤਾਮਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1951 ਐਸ. ਸੀ. 118; ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ v. ਵੀ. ਜੀ. ਰੋ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1952 ਐਸ. ਸੀ. 196; ਐਨ. ਬੀ.

ਖਰੇ (ਡਾ.) ਵੀ. ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1950 ਐਸ. ਸੀ. 211; ਮੁਹੰਮਦ ਫਾਰੂਕ ਬਨਾਮ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1969) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 853: [1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156; ਅਰੁਣ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ (1970) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 98: [1979] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 955; ਜਸਟਿਸ ਕੇ. ਐਸ. ਪੁੱਟਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2017) 10 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 1: [2017] 10 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 569; ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ

ਸਵਾਮੀ ਵੀ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2016) 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 221 [2016] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 865; ਰੁਸਤਮ ਕੋਵਾਸਜੀ ਕੂਪਰ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1970) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 298: [1971] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 512; ਬੈਨੇਟ ਕੋਲਮੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ (1972) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 788: [1973] 2 ਐੱਸਸੀਆਰ 757; ਏ. ਕੇ. ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ

ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1950 ਐਸ. ਸੀ.; ਚਾਰੂ ਖੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2015) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਇੰਡੀਆ ਯੰਗ ਵਕੀਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ, ਆਰਈ ਵਿੱਚ) v. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2019) 11 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1; ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ (2011) 8 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 [2011] 8 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 725; ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਨ

(ਵੀ), ਰੀ ਵਿੱਚ। (2005) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 733 [2005] 1 ਸਪਲਿ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 624; ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1992) ਸਪ. 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 217; ਅਮਿਤਾ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, (2005) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 721; ਇਬਰਾਹਿਮ ਸੁਲੇਮਾਨ ਸੈਤ ਬਨਾਮ। ਅਤੇ ਦੂਜਾ

(1980) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 398; ਅਮਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (2004) 4 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 379; ਧਰਮ ਰਾਮ ਭਾਗਰੇ ਬਨਾਮ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (1973) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 537; ਬਾਬੂਭਾਈ ਬਨਾਮ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2010) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 254; ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉਰਫ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭੁੱਟੋ ਬਨਾਮ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (2005) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 409: [2005] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 408-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਗਵਤੀ ਚਰਨ ਸ਼ੁਕਲਾ ਪੁੱਤਰ। ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ, ਸੀ. ਪੀ. ਅਤੇ ਬਰਾਰ, ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ 1947 ਨਾਗਪੁਰ 1; ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਨ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਸਮਰਾਟ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1927 ਲਾਹ 594; ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਨਾਰਾਇਣ ਭਾਲੇਰਾਓ, ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ 1947 ਪੀ. ਸੀ. 82; ਗੋਪਾਲ ਵਿਨਾਇਕ ਗੋਡਸੇ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1971 ਐੱਫ. ਬੋਮ 56; ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਲਾਈ ਸੰਗਠਨ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1926 ਕਲਕੱਤਾ 1133; ਆਰ. ਵੀ. ਜੁੰਡੇਲ, 21 ਆਰ. ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, ਆਈ. ਐਲ. ਆਰ. (1898) 22 ਬੰਬਈ

112; ਵੀਡਾ ਮੇਨੇਜ਼ ਬਨਾਮ। ਯੂਸਫ਼ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 1966 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 123; ਨੀਲਮ ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ। ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, 1993 (27) ਡੀ. ਆਰ. ਜੇ. 357; ਲਲਾਈ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ 1971 ਸੀ. ਆਰ. ਆਈ. ਐਲ. ਜੇ. 1773 (ਐੱਫ. ਬੀ.) (ਇਲਾਹਾਬਾਦ); ਪੀ. ਕੇ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ, ਏ. ਆਈ. ਆਰ. 1926 ਕੈਲ. 1133 - ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਫ. ਸੀ. ਆਰ. 38; ਕੇ. ਏ. ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ

1942 ਐੱਫ. ਸੀ. ਆਰ. 38; ਸਸਕੈਚਵਨ (ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਬਨਾਮ. ਵਾਟਕੌਟ, [2013] 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 467; ਕੈਨੇਡਾ (ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਬਨਾਮ ਟੇਲਰ, (1990) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 892; ਪੈਟ ਈਟੈਂਕ ਬਨਾਮ. ਐਂਡਰਿਊ ਬੋਲਟ (2011) ਐੱਫ. ਸੀ. ਏ. 1103; ਸ਼ਨੇਕ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਮਿਸਟਰ ਜਸਟਿਸ ਹੋਮਸ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, 249 ਯੂ. ਐੱਸ. 47 (52); ਬ੍ਰੈਂਡਨਬਰਗ ਬਨਾਮ. ਓਹੀਓ 395 ਯੂਐਸ 444 (1969); ਡੈਨਿਸ ਬਨਾਮ. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 341 ਯੂ. ਐੱਸ. 494 ਓ 'ਨੀਲ (160)-- (161) ਅਤੇ ਹਿਲ ਬਨਾਮ. ਚਰਚ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਟੋਲੋਜੀ ਆਫ਼ ਟੋਰਾਂਟੋ, (1995) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1130 (117) ਅਤੇ (120); ਬੇਹਰਨਾਈਸ ਵੀ. ਇਲੀਨੋਇਸ, 343 ਯੂ. ਐੱਸ. 250 (1952); ਟਿਲਮੈਨਸ ਬੁਚਰੀਜ਼ ਪੀਟੀਵਾਈ ਲਿਮਟਿਡ v. ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਮੀਟ ਉਦਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸੰਘ (1979) 27 ਏ. ਐੱਲ. ਆਰ. 380 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। - ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ 'ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ', 24 ਕੋਰਡੋਜੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523 1523 2002-2003; 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, 24 ਕੋਰਡੋਜ਼ੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523 2002 -

2003 ; ਐਂਡਰਿਊ ਐੱਫ. ਸੈਲਰਜ਼, ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਬਰਕਮੈਨ ਕਲੇਨ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਂਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਫ਼ਰਤ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ; ਉਹ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏਃ ਨਸਲੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ, ਐਪੀਥੀਟਸ ਅਤੇ ਨੇਮ-ਕਾਲਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਟੋਰਟ ਐਕਸ਼ਨ, 17 ਹਾਰਵ। ਸੀ. ਆਰ.- 133 (1982) ; ' ਜਨਤਕ ਕਹਾਣੀ ', 87 2320 (1989) ; ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸਃ ਝੰਡਾ ਸਾੜਨ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਭਾਸ਼ਣ ', 52 ਕੇ. ਰੇਵ. 733 (1998); ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ

ਭਾਸ਼ਣਃ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, 24 ਕਾਰਡੋਜੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523 2002-2003; ਮਾਇਰਾ ਮਾਰਕਸ ਫੇਰੀ, ਵਿਲੀਅਮ ਏ. ਗੈਮਸਨ, ਜੁਰਗਨ ਗੇਰਹਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਡਾਇਟਰ ਰੁਚਟ, 'ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮਾਡਲ' ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਥਿਊਰੀ ਅਤੇ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਵਾਲੀਅਮ. 31 , ਨੰਬਰ 3 (ਜੂਨ, 2002)

ਪੀਪੀ. 289-324 ; ਜਾਰਜ ਬਰਨਾਰਡ ਸ਼ਾਅ, ਸੋਸ਼ਲਿਜ਼ਮ ਆਫ ਮਿਲਿਅਨੇਅਰਸ, 16 (1901); ਜੋਸਫ ਬਲੈਚਰ, ਫ੍ਰੀ ਸਪੀਚ ਐਂਡ ਜਾਇਜ਼ਫਾਈਡ ਟਰੂ ਬਿਲੀਫ ', ਹਾਰਵਰਡ ਲਾਅ ਰਿਵਿ Review, ਵਾਲੀਅਮ. 133 , ਨੰਬਰ 2, ਦਸੰਬਰ 2019; ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ਼ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਐਂਡਰਿਊ ਫਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਆਈ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਐੱਨ. 2161-0002; ਮਾਰਜੋਕਾ ਵੈਨ ਡੋਰਨ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ

ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਮਰਜਜ਼, ਵਰਤਮਾਨ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਸਮੀਖਿਆ, 2014, ਵਾਲੀਅਮ। 62 (6) 905-927 ; ਸੈਮ ਹੈਰਿਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਅੰਤ; ਮਾਈਕਲ ਸੈਂਡਲ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ (1998); ਜੌਨ ਰਾੱਲਜ਼, ਥਿਊਰੀ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ (1971); 'ਰਿਪਬਲਿਕ ਆਫ਼ ਰੈਟੋਰਿਕ' ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਰਥਤਾਃ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਅਭਿਨਵ ਚੰਦਰਚੂੜ ਦੁਆਰਾ 'ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ', ਪੇਂਗੁਇਨ ਬੁੱਕਸ ਇੰਡੀਆ (2017)-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

1995 (2) ਐੱਸਸੀਆਰ 411 ਪੈਰਾ 8

[1997] 3 ਸਪ. ਪੈਰਾ 8

[1990] 3 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 697 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 327

[1971] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 446 ਪੈਰਾ 8

[2013] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 713 ਪੈਰਾ 8

[2017] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 763 ਪੈਰਾ 8

[2014] 4 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 446 ਪੈਰਾ 8

[1988] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1011 ਪੈਰਾ 8

[2015] 5 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 963 ਪੈਰਾ 8

[1995] 6 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 29 ਪੈਰਾ 8

[1996] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 236 ਪੈਰਾ 8

[2003] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 485 ਪੈਰਾ 8

[2001] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 942 ਪੈਰਾ 8

[2005] 5 ਪੂਰਕ. ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 548 ਪੈਰਾ 10

[1971] 2 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 711 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 36

[1970] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 156 ਪੈਰਾ 38

ਜੀ [1979] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 955 ਪੈਰਾ 39

[2016] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 579 ਪੈਰਾ 41

[2016] 3 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 865 ਪੈਰਾ 42

[1978] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ 621 ਪੈਰਾ 42

[1971] 1 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 512 ਪੈਰਾ 42

[1973] 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 757 ਪੈਰਾ 42

[2005] 1 ਸਪਲਾਇਰ. ਐੱਸਸੀਆਰ 624 ਪੈਰਾ 43

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੂਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2020 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 160

(ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ) ਤੁਸ਼ਾਰ ਮਹਿਤਾ, ਐੱਸ. ਜੀ., ਐੱਸ. ਵੀ. ਰਾਜੂ, ਏ. ਐੱਸ. ਜੀ., ਵਿਨੋਦ ਦਿਵਾਕਰ, ਏ. ਏ. ਜੀ., ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਡਾ. ਮਨੀਸ਼ ਸਿੰਘਵੀ, ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ

ਜੈਨ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ। , ਵਿਵੇਕ ਜੈਨ, ਮ੍ਰਿਣਾਲ ਭਾਰਤੀ, ਸਮਰਥ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲੂਥਰਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਚਿਤਰਾ ਕੁੰਭਾਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੁਭਾਂਗਨੀ ਜੈਨ, ਪੰਕਜ ਸਿੰਘਲ, ਮਨੀਸ਼ ਸ਼ੇਖਾਰੀ, ਨਿਤਿਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੀ ਪੱਲਵੀ ਗਰਗ, ਕਾਨੂ ਅਗਰਵਾਲ, ਬੀ. ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਸਚਿਨ ਪਾਟਿਲ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨਿਸ, ਜੀਓ ਜੋਸਫ, ਡੀ. ਕੇ. ਦੇਵੇਸ਼, ਅਪੂਰਵ ਸਿੰਘਵੀ, ਐੱਸ. ਉਦੈ ਕੁਮਾਰ ਸਾਗਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਾਤੀ ਭਾਰਦਵਾਜ, ਸਰਵੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਘੇਲ, ਬੀ. ਐੱਨ. ਦੂਬੇ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਿਵਰੰਜਨੀ ਰਲਾਵਤਾ, ਪੁਨੀਤ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ ਜੈਨ, ਹਰਸ਼ਿਤ ਖੰਡੂਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀ ਜੈਨ, ਅਨਿਰੁੱਧ ਜੋਸ਼ੀ, ਉਮੰਗ ਸ਼ੰਕਰ, ਰਿਜ਼ਵਾਨ ਮਰਚੈਂਟ, ਐੱਸ.

ਹਰੀਹਰਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੈਕ੍ਰਿਤੀ ਐੱਸ. ਜਡੇਜਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਿਆ ਪੁਰੀ, ਸ਼ੁਬੇਲ ਫਾਰੂਕ, ਫੈਸਲ ਫਾਰੂਕ, ਸ਼ਿਤਿਜ ਕੁਮਾਰ, ਰੰਜੇਯ ਦੂਬੇ, ਇਬਾਦਤ ਮੁਸਤਾਕ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਕਾਂਕਸ਼ਾ ਰਾਏ, ਫੁਜ਼ੈਲ ਅਹਿਮਦ ਅਯੂਬੀ, ਏਜਾਜ਼ ਐੱਨ. ਸ਼ੇਖ, ਵਤਸਾਲਿਆ ਵਿਗਿਆਨ, ਸ਼ਕੀਲ ਅਹਿਮਦ ਸਈਦ, ਮੁਹੰਮਦ। ਪਰਵੇਜ਼ ਡਬਾਸ, ਉਜ਼ਮੀ ਜਮੀਲ ਹੁਸੈਨ, ਦਾਨੀਸ਼ ਅਹਿਮਦ ਸਈਦ, ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦਰ, ਰਾਮੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਗੋਯਲ,

ਪਾਰਟੀਆਂ. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.

1. ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

2. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹੈ।ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਨਿਊਜ਼ 18 ਉੱਤਰ ਸਮੇਤ ਟੀਵੀ 18 ਬ੍ਰੌਡਕਾਸਟ ਲਿਮਟਿਡ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਈ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ।ਪ੍ਰਦੇਸ਼/ਉਤਰਾਖੰਡ, ਨਿਊਜ਼ 18 ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼/ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਨਿਊਜ਼ 18 ਰਾਜਸਥਾਨ।

3. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਹਿਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਐਂਕਰ ਸੀ. ਐੱਨ. ਬੀ. ਸੀ. ਆਵਾਜ਼ 'ਤੇ' ਆਰ ਪਾਰ 'ਜੀ ਨਿਊਜ਼ 18 ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ' ਟੱਕਰ 'ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। 15 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 7 ਵਜੇਃ 30 ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 'ਅਯੁੱਧਿਆ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ' 'ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1991' 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਏ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਕੁੱਝ ਹਿੰਦੂ ਪੁਜਾਰੀਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ।

4. ਸੱਤ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕਰੋ (ਇਸ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.) ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ/ਰਾਜ

ਐਸ. ਨੰ. ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੰ. ਭਾਗ

1. 78/2020 153, 295A, 298 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ

2 . 50/2020 153ਬੀ, 295 ਏ, 298 ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਮਕਬਰਾ, ਕੋਟਾ 66 ਐਫ ਸੂਚਨਾ (ਰਾਜਸਥਾਨ) ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 ਡੀ 3. 173/2020 295A ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. (ਤੇਲੰਗਾਨਾ) ਇਤਵਾੜਾ, ਨਾਂਦੇੜ

4 . 218/2020 295ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ)

5 . 217/2020 153ਏ, 295 ਏ, 505 (2) ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਪੈਧੁਨੀ, ਮੁੰਬਈ (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ) ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਜਿਸਟਰਡ

6 . 674/2020 295ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 30 ਤਰੀਕ ਨੂੰ
ਜੂਨ 2020 ਸੀ ਪੀ. ਐਸ. ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਸੈਕਟਰ-20, ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ (ਉੱਤਰ

7. 337/2020 295ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. (ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ)

ਪੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਖਵਾਜਾ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ "ਆਕ੍ਰਾਂਤਕ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਯਾ. ਆਕ੍ਰਾਂਤਕ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਯਾ. ਲੁਟੇਰਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਯਾ. ਉੱਸਕੇ ਬਾਦ ਧਰਮ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਬਾਦਲ "। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਸੀ-"ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ" ਚਿਸ਼ਤੀ ਆ ਗਈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਇਆ। ਚੋਰ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਇਆ।

5. ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਫੋਨ, ਟਵਿੱਟਰ, ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਜਾਨ ਤੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ

ਡਰ ਤੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 20 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਸੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਸੈਕਟਰ-20, ਨੋਇਡਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਖੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੰਬਰ 539 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਲਿੰਕ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ।

6. ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 22 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਹਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 26 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਆਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਅਗਲੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ 15 ਜੂਨ, 2020 ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਉੱਤੇ ਅਗਲੇ ਕਦਮਾਂ/ਕਾਰਵਾਈ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈ

7. ਉਪਰੋਕਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਇਹ ਹਨਃ

(ਏ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ/ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਫ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜੋ 15 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਨਿਤ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ; (ਅ) ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਜੀ. ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਭਾਵ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੰਬਰ 78, ਪੀ. ਐੱਸ. ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਅਤੇ ਕਲੱਬ ਕਰੋ। (ਸੀ) ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਰਿੱਟ ਜਾਰੀ ਕਰੋ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਤੇ

(ਡੀ) ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ।

8. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਨਵਾਜ਼ ਹਜ਼ਰਤ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀ ਆਦਰ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਮੇਰ ਸ਼ਰੀਫ ਦੀ ਜ਼ਿਆਰਤ ਤੀਰਥ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਕਹੇ ਗਏ ਸਨ; ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਲਾਉਦੀਨ ਖਿਲਜੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਗਰੀਬ ਨਵਾਜ਼ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਦਾ। ਚਿਸ਼ਤੀ। ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਅਤੇ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 17 ਜੂਨ 2020 ਨੂੰ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਰਾਹੀਂ ਤੁਰੰਤ ਇੱਕ ਸੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਆਫੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ ਨਿਊਜ਼ ਚੈਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ 'ਤੇ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਡੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ,

ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਕਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਹਨ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉੱਥੇ 'ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ' ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 153ਏ, 295ਏ ਅਤੇ 505 (2) (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ') ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 66-ਐੱਫ (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 'ਆਈਟੀ ਐਕਟ') ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਉੱਤੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਦੋਸ਼ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹਨ। ਚੋਣਵੇਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ' ਤੇ ਨਹੀਂ; ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕੋਈ ਗਲਤ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੇ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਵਾਜਬ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲਾ

ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸ਼ਬਦ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਅਮੀਸ਼ ਵੀ.ਐੱਸ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਸੰਘ [ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.] ਇਰਾਦਾ, ਜੋ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 153 ਏ, 295 ਏ ਅਤੇ 505 (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਮੂਲੀ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 95 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਵੇਗਾ। ਦੁਬਾਰਾ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਬੀ. ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਇਡਾ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ-ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2 ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 3 ਭਗਵਤੀ ਚਰਨ ਸ਼ੁਕਲਾ ਪੁੱਤਰ। ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਸੂਬਾਈ ਸੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੀ. ਪੀ. ਅਤੇ ਬਰਾਰ, 4 ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਬਨਾਮ। ਏ. ਪੀ. ਰਾਜ, 5 ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, 6 ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਨ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ। ਸਮਰਾਟ, 'ਸਮਰਾਟ ਬਨਾਮ. ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਨਾਰਾਇਣ ਭਾਲੇਰਾਓ, 8 ਗੋਪਾਲ ਵਿਨਾਇਕ ਗੋਡਸੇ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ, 'ਮਹਾਮਹਿਮ ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ. ਜੇਮਜ਼ ਕੀਗਸਟ੍ਰ, 10 ਨਿਹਾਰੇਂਦੂ ਦੱਤ ਮਜੂਮਦਾਰ ਬਨਾਮ। ਰਾਜਾ-ਸਮਰਾਟ, "ਕੇ. ਏ. ਅੱਬਾਸ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 12 "ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ। ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, 13 ਲਲਾਈ ਸਿੰਘ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 14 ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਵੀ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, 15 ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ ਬਨਾਮ। ਯੇਰਾਗੁੰਤਲਾ ਸ਼ਿਆਮਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 16 ਮੰਜ਼ਰ ਸਈਦ ਖਾਨ ਬਨਾਮ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ, 17 ਪੀ. ਕੇ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ, 18 ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਲਾਈ ਸੰਗਠਨ ਬਨਾਮ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ 2 (2020) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. ਔਨਲਾਈਨ ਐਸ. ਸੀ. 462

ਇੱਕ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ, "ਮਹਾਰਾਣੀ-ਮਹਾਰਾਣੀ ਬਨਾਮ. ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ, 20 ਆਰ. ਵੀ. ਜ਼ੁੰਡੇਲ, 21 ਆਰ. ਪੀ. ਕਪੂਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ, 22 ਰਮੇਸ਼ ਪੁੱਤਰ ਛੋਟਾਲਾਲ ਦਲਾਲ ਬਨਾਮ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 23 ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਬਨਾਮ। ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਯੂ. ਪੀ., 24 ਰੋਮੇਸ਼ ਥੱਪਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ, 25 ਸਸਕੈਚਵਨ (ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਬਨਾਮਵਟਕੋਟ, 26 ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ

ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਘ, 27 ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮਪੀ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ, ਆਈ. ਏ. ਐਸ. ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 28 ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਐਚ. ਪੀ. ਬਨਾਮ. ਪਿਰਥੀ ਚੰਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 29 ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਭਜਨ ਲਾਲ, 30 ਯੂ. ਪੀ. ਦਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ, 31 ਵੀਡਾ ਮੇਨੇਜ਼ ਬਨਾਮ। ਯੂਸਫ਼ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 32 ਨੀਲਮ ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ। ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, 33 ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਤਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ, 3 4 34 ਸੁਪਰਡੈਂਟ, ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ, ਸੀ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ, 35 ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਵੀ. ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 36 ਅਤੇ ਵੀਰੇਂਦਰ/ ਕੇ.ਨਰੇਂਦਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 37

9. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਦਾ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਡੀ ਜਵਾਬਦੇਹ। ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਦਤਨ ਹੈ। ਅਪਰਾਧੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੋ ਵਾਰ 'ਆਕ੍ਰਾਂਤਕ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਯਾ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਲੁਟੇਰਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਯਾ' ਸ਼ਬਦ ਆਏ ਸਨ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਤਿੰਨ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਨੂੰ ਹਮਲਾਵਰ, ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਡਾਕੂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਆਪਣੀ ਆਬਾਦੀ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ। 19 (2014) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 477 ਦਾ ਬਹਾਨਾ

ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗਲਤੀ ਇੱਕ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਕਲੀ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ਯੋਗ ਬਚਾਅ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 9, ਅਰਥਾਤ, ਸਾਬੇਰ ਚੌਸਾ ਮੁਹੰਮਦ। ਨਸੀਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੂਫੀ ਸੰਤ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਪੈਨਲ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਉਦੋਂ ਲਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੈਨਲਿਸਟ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਨ ਇਸ ਲਈ ਹੋਇਆ ਸੀ।
ਨੈਤਿਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਕਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਤੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸਨ। ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਰਚਾ ਮੁਗਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਜਾਂ ਅਲਾਊਦੀਨ ਖਿਲਜੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ

ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 16 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ ਯੂਟਿਊਬ ਉੱਤੇ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸੀ ਨੇ 'ਆਕ੍ਰਾਂਤਕ ਚਿਸ਼ਤੀ' (ਦੋ ਵਾਰ) ਅਤੇ 'ਲੁੱਟੇਰਾ ਚਿਸ਼ਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਜਮੇਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਫ਼ੀ ਸੱਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਅਜਮੇਰ ਵਿਖੇ 16 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ 11 ਵਜੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 58 ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਆਫੀ (ਟਵਿੱਟਰ ਰਾਹੀਂ) 17 ਜੂਨ, 2020 ਨੂੰ 12 ਵਜੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਈਃ 12 ਸਵੇਰੇ, ਭਾਵ, ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਲਗਭਗ 30 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਕਹੇ ਗਏ ਸਨ।

10. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਨੂੰ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। 38 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਮਾੜੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। 39 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦੋ ਧਰਮਾਂ/ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗੜਬੜੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਸੀ। 40 ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਪੈਨਲ ਵਿੱਚ ਸਨ; ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 41 38 ਆਈ. ਏ. ਹਾਜੀ ਸਈਦ ਚਿਸ਼ਤੀ, ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਖਾਦਿਮ ਦੁਆਰਾ; ਜਵਾਬ ਨੰ. 9 , 39 ਆਈ. ਏ. ਹਾਜੀ ਸਈਦ ਚਿਸ਼ਤੀ, ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਖਾਦਿਮ ਦੁਆਰਾ; ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 , ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 6 40 ਆਈ. ਏ. ਹਾਜੀ ਸਈਦ ਚਿਸ਼ਤੀ, ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਖਾਦਿਮ ਦੁਆਰਾ 41 ਆਈ. ਏ. ਸਾਜਿਦ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ੇਖ ਆਰ/ਓ ਨਾਸਿਕ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਫਿਰਕੂ ਹਨ। 42 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ। 43

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀਡੀਓ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਪਾਦਿਤ ਸੰਸਕਰਣ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤਾ

ਯੂਟਿਊਬ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਣ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਬੂਤ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ/ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਜੋਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 44

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ "ਖਿਲਜੀ" ਦੀ ਥਾਂ "ਚਿਸ਼ਤੀ" ਬੋਲ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਤਰਾਇਨ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਖਿਲਜੀਆਂ ਨੇ 1290 ਤੋਂ 1320 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਸਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਖਿਲਜੀ ਅਤੇ ਖਵਾਜਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਸਮਕਾਲੀ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਨ।

ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ. 45 ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.46 ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਵਾਜਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। 47

ਦੋ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਲੋਕ ਟੀਵੀ ਹਸਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਖਵਾਜਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। 48

ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਸਿਰਫ ਪਦਾਰਥਕ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ। 4

ਜੀ 42 ਜਵਾਬ ਨੰ. 9 , ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 10 43 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 644ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9

45ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 46 ਆਈ. ਏ. ਹਾਜੀ ਸਈਦ ਚਿਸ਼ਤੀ, ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਖਾਦਿਮ ਦੁਆਰਾ; ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 , 47 ਆਈ. ਏ. ਹਾਜੀ ਸਈਦ ਚਿਸ਼ਤੀ, ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਖਾਦਿਮ ਦੁਆਰਾ; ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 , 48 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 49ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9

ਕੇਬਲ ਟੀਵੀ (ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਕੇਬਲ ਟੀਵੀ ਨੈੱਟਵਰਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਮਾੜੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਾਰਣ

ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਅਜਮੇਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉੱਭਰਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਵਾਜਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਦੇ ਖਦੀਮ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਡੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 5 , ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 53 ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨ ਵਿਰੁੱਧ ਜਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਜਬਲਪੁਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(ਏ) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੁਆਫੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਨਾਲ ਹੀ, ਇਹ ਸ਼ੋਅ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ 30 ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਸੀ।

(ਬੀ) ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਇਲਜ਼ਾਮ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ।
(ਸੀ) ਸਾਰੀਆਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਜਮੇਰ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਹੈ, ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਅਜਮੇਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। 50 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 51 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 9 ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 6 52 ਆਈ. ਏ. ਸਾਜਿਦ ਨੂਰ ਮੁਹੰਮਦ ਸ਼ੇਖ ਆਰ/ਓ ਨਾਸਿਕ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 53 ਨੇ ਡੀ. ਐਸ. ਪੀ./ਏ. ਐਸ. ਐਸ. ਟੀ. ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਨੋਇਡਾ 54 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3

(ਉ) ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ/ਮੁਖਬਰ ਪੀ. ਐੱਸ. ਬਹਾਦੁਰਪੁਰਾ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਆਏ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਖਵਾਜਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।
(ਅ) ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ v. ਸਰੋਜ ਕੁਮਾਰ ਸਾਹੂ, 56 ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(ਸੀ) ਜਾਂਚ ਦੇ ਆਮ ਕੋਰਸ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਸ਼ੋਅ ਅਤੇ ਬਹਿਸ 11. ਪਹਿਲੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸੱਚੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ

"ਅਕਰਾਂਤ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਈ, ਲੁਟੇਰਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਈ, ਫਿਰ ਧਰਮ ਬਦਲ ਗਿਆ।" ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਵਿੱਚ 8 ਜੁਲਾਈ, 2020 ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 'ਅਕਰਾਂਤ ਚਿਸ਼ਤੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋ ਵਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸਹੀ ਵਰਜਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹਿਸ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ

ਇੱਕ ਹਿੰਦੂ ਪੁਜਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਵੱਲੋਂ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1991 ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਹਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਅੱਜ, ਇਹ ਬਹਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਾਸ਼ੀ-ਮਥੁਰਾ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਅਣਸੁਲਝਿਆ ਕਿਉਂ ਛੱਡਿਆ ਗਿਆ? ..... ਹਿੰਦੂ ਪੁਜਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛੋ! . ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀਃ

" ਹੁਣ ਕਾਸ਼ੀ ਮਥੁਰਾ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ। ਹਿੰਦੂ ਪੁਜਾਰੀ ਸੰਗਠਨ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1991 ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ। 1946 ਦੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 55 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 4 56(2005) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 540

ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਮੰਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਮੰਦਰ ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਸ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਮੁੱਦਾ 100 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਪਾਦਰੀ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1991 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ

ਹਿੰਦੂਓ! ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਾਸ਼ੀ ਜਾਂ ਮਥੁਰਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਚਰਚਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ) ਐਕਟ, 1991 ਉੱਤੇ। ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ? ..... ਜੇ ਹਿੰਦੂ ਪਾਦਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ।

12. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਖੁਦ ਦੇ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਹਿਸ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈਃ " ਮੈਂ ਇਸ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਰਮਿਆਨ ਗਰਮ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਮਹੰਤ ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਨਵਲ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਿਉਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ..... ਸੰਕੇਤ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਅਯੁੱਧਿਆ ਝੰਕੀ ਹੈ। ਮਥੁਰਾ ਕਾਸ਼ੀ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਇਹ ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਸ., ਵੀ. ਐੱਚ. ਪੀ. ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਸੀ।

ਅਤੀਕ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨਃ ਅਮੀਸ਼ ਜੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ' ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ 'ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਮਹੰਤ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਮਹੰਤ ਜੀ ਨੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ; 'ਚੋਰ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਿਲ' (ਦਰਤਾ ਵੋ ਹੈ ਜਿੰਕੀ ਦਾਦੀ ਮੇਂ ਟਿੰਕਾ ਹੋਤਾ ਹੈ)।

ਬਿੰਦੂ ਨੰਬਰ-2: ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਚਲਾਕ ਕਦਮ ਨਾਲ। ਅਤੀਕ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨ ਜੀ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਿਆਨ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਲਗਭਗ ਢਾਈ-ਢਾਈ ਇੰਚ ਗੱਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਯੁੱਧਿਆ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਆਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਯਾਦ ਨੂੰ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ; ਜਦੋਂ ਸਾਲ 1 ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੀ ਸੰਤ ਸਮਾਜ, ਵੀ. ਐੱਚ. ਪੀ., ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮਸੇਵਕ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਅਯੁੱਧਿਆ ਝੰਕੀ ਹੈ, ਕਾਸ਼ੀ-ਮਥੁਰਾ ਬਕੀ ਹੈ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਮੰਗ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਛਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਅਯੁੱਧਿਆ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪੂਰੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਰੂਰ ਐੱਚ. (2020) 14 ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਹੁਣ ਮੈਂ ਡਾ. ਸੁਧਾਂਧੂ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਵੱਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਜਮੀਅਤ ਉਲੇਮਾ-ਏ-ਹਿੰਦ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਡਾ. ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਮੌਲਾਨਾ ਅਲੀ ਕਾਦਰੀ, ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਮੁੰਡਾ ਹੈ। ਕਾਦਰੀ ਸਾਹਿਬ; ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਸੰਤਾਂ/ਪੁਜਾਰੀਆਂ/ਪੁਰੋਹਿਤਾਂ/ਮਹੰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 1991 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਦਾਇਰ ਕਰਨ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਥੁਰਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਪਰ, ਜੇ ਕੋਈ ਦੁਖਾਂਤ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਦਰ ਕੀ ਦੁਖਾਂਤ' ਤੋਂ 'ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਖੋਲ ਦੀ'। ਉਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਮੀਅਤ ਉਲੇਮਾ-ਏ-ਹਿੰਦ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰ ਦਰ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕੌਣ ਖੋਲ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਾਰ ਕੀ ਦੁਕਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ?

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਅਲੀ ਕਾਦਰੀ ਸਾਹਿਬ, ਜਮੀਅਤ ਉਲੇਮਾ-ਏ-ਹਿੰਦ ਆਪਣੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਲੁਕਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਸੰਗਠਨ ਇਹ ਕਿਉਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਕਾਰਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਰ ਹੋਵੇਗਾ? ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਡਾ. ਸੁਧਾਂਧੂ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਆਰ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਅਤੇ ਵੀ. ਐੱਚ. ਪੀ. ਦਾ ਪਰਦਾਫਾਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਫਿਰ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ 20 ਸਕਿੰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੋ। ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਸ੍ਰੀਮਾਨ ਵਿਨੋਦ ਬੰਸਲ, ਤੁਹਾਡੇ ਪਿੱਛੇ ਓਮ ਦਾ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਓਮ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ। ਪਰ ਮੌਲਾਨਾ ਅਲੀ ਕਾਦਰੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਫੈਲਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਹਾਰ ਗਏ ਹੋ।

ਕੋਰੋਨਾ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਹੁਣ ਮਥੁਰਾ-ਕਾਸ਼ੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਜਾਮਾ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਚੁੱਕੋਗੇ ਅਤੇ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਤੁਹਾਡੀ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਫਿਰ ਕਾਸ਼ੀ-ਮਥੁਰਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ? ਵਿਨੋਦ ਬੰਸਲਃ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1947 ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ? ਵਕਫ਼ ਬੋਰਡ ਨੇ ਮੰਗੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ

ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਪੀਸ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਨਿਆਂ ਲਈ ਸੁਧਾਰਾਤਮਕ ਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਥੁਰਾ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਤੋਂ ਹਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਕਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਥੁਰਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਹੁਣ ਮੈਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ 1992 ਵਰਗਾ ਕੋਈ 'ਨੰਗਾ-ਨਾਚ "ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ 1991 ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 15 ਅਗਸਤ, 1947 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਮੰਦਰ ਬਣੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਮੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ? ਜੋ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਬਣੇਗਾ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਢਾਹ ਦੇਵੋਗੇ?

ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਸਥਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਅਦਾਲਤ ਗਏ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਦਾ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਡੇ ਨੂੰ ਭਗਵਾ ਰੰਗ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਦਹਿਸ਼ਤ ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਿਹਾ? ਇਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਓ। ਕੇਸਰ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਰੰਗ. ਅਸੀਂ. ਕੋਈ. ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਿਹਾ? ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਧਰੀਃ ਭਗਵਾ ਰੰਗ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸੁਣੋ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਡੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਨਹੀਂ, ਤੁਸੀਂ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੁੰਡੇ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਮੈਂ. ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਤ ਸਮਾ/ਪੁਰੋਹਿਤ-ਪਾਂਡੇ ਗੁੰਡੇ ਹਨ। ਮਹੰਤ ਨਵਲ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦਾਸਃ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ।

ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿਓ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਡਰ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ। ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਉਹ ਗੁੰਡੇ ਹਨ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਤੁਸੀਂ ਗਲਤ ਹੋ। ਸਾਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਦਾਰਾ ਸ਼ਿਕੋਹ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਾਂ।

ਸਾਨੂੰ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਸਾਨੂੰ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੌਲਾਨ ਕਾਦਰੀਃ ਮੈਂ ਸੁਧਾਂਧੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਸਥਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉੱਥੇ ਸ਼ਿਵਲਿੰਗ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮੂਰਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਸੀ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜੈਨ ਮੰਦਰ, ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖੁਦਾਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਹਾਣੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਹੈ ਕਿ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਦੀ ਫਾਂਸੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ. ਪਰ ਸਾਰੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜੋ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਧਰਮ ਪਰਿਵਰਤਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਮੌਲਾਨਾ ਸਾਹਿਬ, ਤੁਸੀਂ ਨਾਮ ਲਿਆ। ਚਿਸ਼ਤੀ। ਹੁਣ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੋ, ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹੋ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇੱਕ ਈਸਾਈ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲੋਗੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਬਦਲੋਗੇ।

ਮੌਲਾਨਾ ਅਲੀ ਕਾਦਰੀ ਖਵਾਜਾ ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦੇ ਅਮਲ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ। ਇਸਲਾਮ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਮੋਇਨੂਦੀਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਘਟੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਡਾ. ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਤ੍ਰਿਵੇਦੀ. ਅਕਰਾਂਤ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਈ। ਅਕਰਾਂਤ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਈ ਲੁਟੇਰਾ ਚਿਸ਼ਤੀ ਆਈ ਫਿਰ ਧਰਮ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਮੌਲਾਨਾ ਕਾਦਰੀ - ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇਸਲਾਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਇਸਲਾਮ ਤੋਂ ਮੁਤਸਿਰ ਬਣ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪਸੰਦ ਕਰਕੇ ਇਸਲਾਮ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਸੀ ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਵਿਨੋਦ ਜੀ, ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਿਆ ਹਾਂ। ਜਮਾਇਤ ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਕਿਉਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਮਾਇਤ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਬੰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਤੀਕ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨਃ ਅਮੀਸ਼ ਚਲੋ ਸ਼ੋਅ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਕਟ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੀਏ, ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਸਲੱਗਫੈਸਟ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਵਿਨੋਦ ਬੰਸਲ ਹੁਣ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ 1991 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਸੰਸਦ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵੀ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਸਨ। ਵਿਨੋਦ ਬੰਸਲਃ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ।

ਅਤੀਕ-ਉਰ-ਰਹਿਮਾਨਃ ਅਮੀਸ਼ ਜੀ, ਮਹੰਤ ਜੀ ਹਿੰਦੂ ਮਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਮੈਂ ਬਰੇਕ ਲਈ ਰੁਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਜੀ ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਜੀ ਮੈਂ ਬਰੇਕ ਲਈ ਰੁਕ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪਰ ਜਨਤਾ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨ ਬਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣਗੇ। ਮੈਂ ਬਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨ ਕੋਲ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣਗੇ। ਮੈਂ ਬਰੇਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜੇ ਉਹ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਹਾਂ ਜਾਂ ਨਾਂਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੋਗੇ, ਤੁਹਾਡਾ ਆਡੀਓ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਦੇ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਾਂਗਾ। ਆਉਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ।

ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ।

ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਕਿਸਾਨ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਮੈਂ ਬਹਿਸ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਉਹ ਗੁੰਡੇ ਹਨ, ਉਹ ਗੁੰਡੇ ਹਨ। ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਗੁੰਡੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੀ. ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਮੈਂ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਾਂਗਾ, ਚੀਕਦੇ ਰਹੋ, ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਮੈਂ ਮਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਾਂਗਾ।

ਮੈਂ ਮੁਆਫੀ ਨਹੀਂ ਮੰਗਾਂਗਾ। ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਇਸ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ। ਬਹਿਸਾਂ. ਇਸ ਦੀ ਆਡੀਓ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਮੈਂ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਮਹਿਮਾਨ ਨੂੰ

ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ। ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ। ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੂਰਾ ਫਰੇਮ ਦਿਖਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਮੂਰਖ ਆਦਮੀ ਹੋ। ਆਡੀਓ ਖੋਲ੍ਹੋ, ਉਹ ਕੀ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਅਤੇ ਪਰ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਡਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਸੰਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੋ। ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਡਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ।ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸਨਮਾਨ, ਹਰ ਕੋਈ ਬੋਲਿਆ ਧਰਮ ਬਾਰੇ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਜਮੀਅਤ ਉਲੇਮਾ ਹਿੰਦ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਜੋ ਸੰਤ ਸਮਾਜਿਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਡੇ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁੰਡੇ? ..... ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨਃ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਗੁੰਡੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਵਾਲੇ ਗੁੰਡੇ ਹਨ ਗੁੰਡੇ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨਃ ਚੁੱਪ ਰਹੋ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਜਾਓ। ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਹੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢੋ। ਆਡੀਓ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਉਂਦੇ ਰਹੋ, ਇੱਥੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਓ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੁੱਛ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਾਦਰੀ ਸਾਹਿਬ. ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ, ਕੀ ਉਹ ਗਲਤ ਸਨ ਜਾਂ ਸਹੀ? ਧਰਮ. ਮੈਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਵੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਲਾਮੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦਾ ਕੋਈ ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪਰ ਅੱਜ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਾਦਾਬ ਚੌਹਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੇਖੋ ਡੀ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਂਕ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਗਲਤ ਕੀਤਾ ਸੀ. ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ. ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ. ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਹਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ। ਨਮਸਕਾਰ। "ਉੱਤਰ. ਪਹਿਲੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ-ਕੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ?

(i) ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ 13. ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਬਹਿਸ-ਸ਼ੋਅ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵੇਖੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਨੈੱਟਵਰਕ ਉੱਤੇ

ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਸਮੇਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ; ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐਸ. ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਾ ਇੰਚਾਰਜ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗੀਨ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਜੋੜ਼

ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ179 ਅਤੇ 156 (1) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨੁਕਸ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। (ii) ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਰੱਖਿਆ

14. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸੀ ਵੀਡਾ ਮੇਨੇਜ਼ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਨੀਲਮ ਮਹਾਜਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਇਸ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਸੈਕਸ਼ਨ 95 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮਾਮੂਲੀ ਗਲਤੀਆਂ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਕੰਮ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਡੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਮਾਮੂਲੀ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ, ਗਿਆਨ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਹਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ, ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਜੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵੀਡਾ ਮੇਨੇਜ਼ ਜਾਂ ਨੀਲਮ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੈਟ੍ਰਿਕਸ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੱਥ ਐੱਫ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ 'ਸਮੱਗਰੀ' ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ

ਉਠਾਈ ਗਈ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ((iii) ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲਾ ਭਾਸ਼ਣ

15. 1722 ਵਿੱਚ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਫਰੈਂਕਲਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ: ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸਿਆਣਪ; ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ; ਜੋ ਕਿ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਦੁਆਰਾ, ਉਹ ਦੂਜੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ; ਅਤੇ ਇਹ ਇਕੋ ਇਕ ਜਾਂਚ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਝੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸੀਮਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਉਹ ਸੀਮਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਅਧਿਕਾਰ ਗਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਮਹੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਜਾਇਜ਼ ਜਵਾਬੀ ਜਨਤਕ ਕਰਤੱਵ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬੀ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਦੀ ਅਕਸਰ ਹੱਦਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਅਤੇ ਹਾਲੀਆ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਮੇਤ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਹਾਰ ਉਹਨਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ। 57 ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, 'ਨਫ਼ਰਤ ਸੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੀ ਇੱਕ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਇੱਕ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੋ 'ਉਕਸਾਉਣ' ਹੈ। ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ। 16. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਾਲ 2014 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਭਲਾਈ ਸੰਗਠਨ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਇਸ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਰੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਚੋਣ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 'ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਯੋਗ ਮਿਆਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ' ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ 267ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਅਤੇ ਈ ਡਰ, ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹ, ਅਸ਼ਲੀਲਤਾ, ਬਦਨਾਮੀ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਰਗੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐੱਫ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੁਆਰਾ ਸੂਚਿਤ ਬਹਿਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸਮੂਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸ਼ੀਏ' ਤੇ ਪਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਸਥਾਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਢੰਗ, ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੀ ਹੱਦ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਇੱਕ ਚਿੰਤਾ ਜੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ 57 ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, 24 ਕਾਰਡੋਜੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523 2002-2003

ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਮਝ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

17. ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਾਧਨਾਂ ਤਹਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾਂਗੇ। ਨਾਗਰਿਕ ਅਤੇ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੇਮ, 1966 ਸੀ (ਆਈ. ਸੀ. ਸੀ. ਪੀ. ਆਰ.) ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (2) 'ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ' ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਵਿਤਕਰੇ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੰਮੇਲਨ, 1966 (ਸੀ. ਈ. ਆਰ. ਡੀ.) ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 4 ਅਤੇ 6, 'ਨਸਲੀ ਉੱਤਮਤਾ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ, ਨਸਲੀ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰੰਗ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਮੂਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਰਾਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ (ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ), ਮਾਣਹਾਨੀ (ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ), ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ 'ਵਕਾਲਤ' ਵਰਗੇ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਤਕਰਾ, ਵੈਰ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ (ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ)। ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 10 ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ 'ਰਸਮਾਂ, ਸ਼ਰਤਾਂ, ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਂ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ' ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਵਿਗਾੜ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ. ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 17 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ, ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ' ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਯੂਰਪੀਅਨ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਬਾਰੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੀ 'ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਨਸਲੀ ਨਫ਼ਰਤ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਫ਼ਰਤ, ਸਾਮਵਾਦ ਵਿਰੋਧੀ ਜਾਂ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨਃ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ

ਹਮਲਾਵਰ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਕੇਂਦਰਵਾਦ, ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ, ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ। ਕਾਨੂੰਨ. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਬਹੁਲਵਾਦ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਭੇਦਭਾਵ ਨੂੰ ਯੂਰਪੀਅਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ; ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਭਾਸ਼ਣ, ਨਕਾਰਾਤਮਕਤਾ, ਹੋਮੋਫੋਬੀਆ ਆਦਿ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 10 ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਭਾਸ਼ਣ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਨਿਰਪੱਖ ਪਹੁੰਚ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਟੈਸਟ ਉੱਤੇ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੰਜਮ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਵੀ, ਕਈ ਵਾਰ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

18. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ ਉੱਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ, ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿਃ " ..... ਸੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ "ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ" ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਦੀਆਂ ਵਿਲੱਖਣ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। [.....] ਸਭ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਧੁਨੀ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ; ਝੂਠੇ ਈ ਅਤੇ ਅਣਗੌਲੇ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲੜਾਈ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਤੋਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਝੂਠਾ ਇੱਕ ਅਸਥਾਈ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੱਚ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਾਧੂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਕੇ, ਸਵੈ-ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਆਖਰਕਾਰ ਬਚ ਜਾਵੇਗਾ। 58

19. ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਢਾਂਚਾ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਜਾਇਜ਼ਤਾਵਾਂ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। 59 ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਉਹਨਾਂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਹਨ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਜੀ 58 ਫਰੈਡਰਿਕ ਸੀਬਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜੌਹਨ ਮਿਲਟਨ ਦੀ ਏਰੀਓਪੈਜਿਟੀਕਾ, 1644 ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਲਿਬਰਟੀਅਨ ਥਿਊਰੀ, ਪ੍ਰੈੱਸ 39 ਦੇ ਚਾਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ।

59 " ਲੋਕਤੰਤਰ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਸਮਾਜਿਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ, ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ। - ਕਾਰਡੋਜੋ 1523 2002-2003 (ਹੇਨ ਔਨਲਾਈਨ)। ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਿਧਾਂਤ, ਜਿਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ 'ਬੁਨਿਆਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।' ਤੀਜਾ ਤਰਕ-ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਿੱਛਾ, ਉਪਯੋਗਿਤਾਵਾਦੀ ਫ਼ਲਸਫ਼ੇ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। 'ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਤ ਬਾਜ਼ਾਰ' ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ, ਇਹ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚਾਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਰਚਾ ਦੁਆਰਾ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਸਮਾਜ ਬਿਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕੀ ਸੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠ, ਜਾਇਜ਼ ਬਨਾਮ ਅਵੈਧ, ਜਾਂ ਘਿਣਾਉਣੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਚੌਥਾ ਤਰਕ ਇਸ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਜੋ ਸਮੂਹਿਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ, ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੁਆਰਾ ਤੰਦਰੁਸਤੀ। 20. ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਜਾਂ ਸਟੈਂਡਰਡ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਸ਼ਣ, ਪ੍ਰੈੱਸ ਅਤੇ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ 'ਮਾੜੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਟੈਸਟ' ਤੋਂ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਰਜਿਤ ਕਰਨਾ ਜੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖਤਰੇ' ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ, 60 ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ 'ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ। ਸ੍ਰੀਮਾਨ

ਜਸਟਿਸ ਡਗਲਸ ਨੇ ਬ੍ਰਾਂਡਨਬਰਗ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ। ਓਹੀਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਖ਼ਤਰਾ' ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਡੈਨਿਸ v ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਤੋਂ ਦੂਰ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 62 'ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ' ਮਿਆਰ ਈ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 'ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਟੈਸਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਤੱਤ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ-ਇਰਾਦਾ, ਨੇੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੁਆਰਾ ਵਕਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨ੍ਹਾ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਸਪੀਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਭੜ੍ਹਕਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ-ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸੰਭਾਵਤ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਹਨ। ਐੱਫ 21. ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ 63 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਕਾਰਜ ਨੇ ਚਾਰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਲੈ ਲਏ ਹਨ। ਸ.

60 ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹੋਮਸ ਸ਼ਨੇਕ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ, 249 ਯੂ. ਐੱਸ. 47 (52) ਨੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈਃ" ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਬੁਰਾਈਆਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਨੇੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। 61 395 ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 444 (1969) 62 341 ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 494 63 ' ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ 'ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ', 24 ਕੋਰਡੋਜ਼ੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523

ਪਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹਾਅ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜ੍ਹਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਕਾਰਜ ਵਜੋਂ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਇਆ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਜ਼ੁਲਮ। ਪੜ੍ਹਾਅ ਤਿੰਨ, 1950 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੱਧ ਤੋਂ 1980 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਜਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਪਕ ਸਹਿਮਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਦੇਖਿਆ

ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੰਮ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰੋਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ ਰਹਿਣ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਨਾਰੀਵਾਦੀ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਨਸਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਰਗੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਭਾਸ਼ਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਮਨਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਦਬਦਬੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਅਤੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਣ ਗਈ। ਸੀ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਜਿਹੇ ਸੁਝਾਅ ਹਨ ਕਿ 'ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਦਬਦਬੇ ਦੁਆਰਾ ਬੇਰੋਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਖਤਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਣ, ਜੋ ਕਿ ਡੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਿਰਫ ਦੂਜੇ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਵਾਬੀ ਪਹੁੰਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਉੱਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦਰਸ਼ਕ ਗੁੱਸੇ, ਡਰ, ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਅਲਹਿਦਗੀ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗ਼ੈਰ-ਟੀਚਾਗਤ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੋਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਤੱਕ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਨੁਭਵ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੁੱਖ ਨਫ਼ਰਤ ਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੱਤ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਮਦਰਦੀ ਲਈ ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਜੇ ਰੂਪ ਨਹੀਂ. ਇਸ ਦੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। 22. ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਅਹਿੰਸਾ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸਰਵਉੱਚ ਮੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਐੱਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਲੋੜ ਪੈਣ' ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪਹੁੰਚ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ' ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਮੋਜ਼ੇਕ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜੇਮਜ਼ ਕੀਗਸਟ੍ਰ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਾਮੀ-ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕਿ ਇਹ ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪਛਾਣੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

" (1) ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਚੰਗਾ ਕੰਮ ਹੈ; (2) ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ (3) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਵੈ-ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨੂੰ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਸੁਆਗਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਜੋ ਇੱਕ ਅਰਥ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਰਥ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਥਿਤੀ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਅਪਮਾਨਿਤ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਦੇ ਗ਼ੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮੈਂਬਰ, ਜੋ ਕਈ ਵਾਰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਪਟੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਖਤਰੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਮਾਜਿਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਖਤਰੇ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਡਿਕਸਨ, ਸੀ. ਜੇ., ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ (ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ) v. ਟੇਲਰ, 64 ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀਃ

66 ..... ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਸਲੀ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅਸ਼ੁੱਧ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਜੋ ਇੱਕ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ।

23. ਸਸਕੈਚਵਨ (ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ) ਨੇ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਟੈਸਟ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਸਮੀਕਰਨ ਨਫ਼ਰਤ ਐੱਫ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ,

ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਬਦ 'ਨਫ਼ਰਤ' ਜਾਂ 'ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ ਰੂਪ, ਭਾਵ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤੀਜਾ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਉੱਤੇ ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਝੂਠੇ ਅਤੇ ਜੀ ਪੱਖਪਾਤੀ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਰ. ਵੀ. ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਝੂਠੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਲਾਉਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

24. ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਏ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੈਟ ਈਟੌਕ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਸਟਰੇਲੀਆਈ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ। ਐਂਡਰਿਊ ਬੋਲਟ65 ਨੇ ਕੀਗਸਟ੍ਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਥਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਨਸਲੀ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕੀਗਸਟ੍ਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੀ ਦੇ ਅੰਡਰਲਾਈਂਗ ਤਰਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈਃ

(।) ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਭਾਲ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਨਫ਼ਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਲਈ ਸਾਡੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਿੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਲਤ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਓਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਨਾ ਦਿਓ ਕਿ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਸਾਰੇ ਝੂਠ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਲਵੇਗੀ।

(ਅ) ਸਵੈ-ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ, ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਦ ਡੀ ਤੱਕ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਮੁੱਲ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਵੈ-ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਲਈ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(III) ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਇੱਕ ਕਮੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਫ਼ਰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 25. ਦੱਖਣੀ ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮਾਣ ਨੂੰ ਸਰਬਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੁੱਲ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਦੇ ਹਨ।

26. ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਉਕਸਾਉਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵੱਲ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸਲੀ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ 65 (2011) ਐਫ. ਸੀ. ਏ. 1103

ਨਸਲੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ। ਨਸਲ ਸਬੰਧ ਕਾਨੂੰਨ, 1965 ਜਨਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਬੋਲਣਾ ਜਾਂ 'ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ, ਬਦਸਲੂਕੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਸਲ, ਰੰਗ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭੜਕਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ 'ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ' ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ' 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਲਈ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਬੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਨਸਲ, ਰੰਗ ਜਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮੂਲ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। 66

27. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਰਮਨੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ, ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਵਾਦ ਦੇ ਸੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਿੱਜੀ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਝੂਠ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਝੂਠੇ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਬਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਗੂੜ੍ਹੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਨਿੱਜੀ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਜਿਹੀ ਸੱਚਾਈ ਡੀ ਸਮਾਜਿਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੰਤੁਲਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦੇ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਸ਼ਣ ਉੱਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸਾਵਧਾਨੀਪੂਰਵਕ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਤੁਲਨ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਜਰਮਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮੁਦਾਇ ਦਰਮਿਆਨ ਅਤੇ ਬੁਲਾਰੇ ਦੀਆਂ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੇ ਸਵੈ-ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਕਰਤੱਵ। ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ-ਅਧਾਰਤ ਭਾਸ਼ਣ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਅਤੇ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ। 67

28. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ ਨੇ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਇਨਕਲਾਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਜਨਮ ਦੇਖਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੇ ਸਨ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ, ਇਨਕਲਾਬ ਨੇ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੈਥੋਲਿਕ ਚਰਚ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੰਸਦ ਨੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅਗਸਤ 1789 ਵਿੱਚ ਇਸ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-'ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ

66 ' ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ 'ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ', 24 ਕੋਰਡੋਜ਼ੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523

67 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਵਾਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਵੇਖੋਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, 24 ਕਾਰਡੋਜੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523 2002-2003।

ਬੀ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਕੋਈ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ। ਲਾਈਸੀਟੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਕੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਲਿਆ ਕੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 68 ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਨਸਲਵਾਦ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਨਫ਼ਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ, ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮ ਜਾਂ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਲਿੰਗ, ਜਿਨਸੀ ਰੁਝਾਨ, ਲਿੰਗ ਪਛਾਣ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫ੍ਰੈਂਚ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਰਥਹੀਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮਖੌਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 29. ਐਂਡਰਿਊ ਐੱਫ. ਸੇਲਰਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ 'ਡਿਫਾਈਨਿੰਗ ਹੇਟ ਸਪੀਚ' 69 ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਮਹੂਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਰੀ ਜੇ. ਮਾਤਸੁਦਾ, ਮੇਯੋ ਮੋਰਨ, ਕੇਨੇਥ ਡੀ. ਵਾਰਡ, ਸੁਜ਼ਨ ਸਮੇਤ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਮ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃ

ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਇੱਕ ਸਮੂਹ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਬਦ 'ਸਮੂਹ' ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਦੱਬੇ-ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ

ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।ਪਛਡ਼ੇ ਜਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ, ਪਰ ਕੁੱਝ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸਮੂਹ ਦੀ ਭਾਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਸਪੀਕਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ

68 ਲਾਈਸੀਟੇ ਲਈ ਘੋਸ਼ਣਾ-ਆਬਜ਼ਰਵੇਟੋਅਰ ਡੀ ਲਾ ਲਾਈਸਾਈਟ (ਰਿਪਬਲਿਕ ਫ੍ਰੈਂਚਾਈਜ਼) 69 ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ ਬਰਕਮੈਨ ਕਲੇਨ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਐਂਡ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਐਂਡਰਿਊ ਐੱਫ. ਸੈਲਰਜ਼, ਡਿਫਾਈਨਿੰਗ ਹੇਟ ਸਪੀਚ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਆਦਰਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਸਮੂਹ' ਵਿੱਚ ਨਸਲ, ਜਾਤੀ, ਧਰਮ, ਲਿੰਗ, ਜਿਨਸੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਪਛਾਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਰੁਝਾਨ, ਜਿਨਸੀ ਪਛਾਣ, ਦਿੱਖ, ਸਰੀਰਕ ਯੋਗਤਾ, ਆਦਿ। ; (ਅ) ਸੰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵੈਰਭਾਵ।

ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਵੱਲ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਭਾਸ਼ਣਕਾਰ. ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਦੇਸ਼ਿਤ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਕੇ ਕਲੰਕਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਣਚਾਹੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(ਸੀ) ਬੋਲਣ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਭਡ਼ਕਾਹਟ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਪੀਡ਼ਤ ਦੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਚੁੱਪ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡੂੰਘੇ ਢਾਂਚਾਗਤ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਬਦਲ ਸਕਦੇ। ਬੋਲਣਾ ਪੀਡ਼ਤ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਢਾਂਚਾਗਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

(ਡੀ) ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬੁਰੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਕੀ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਰਾਦਾ ਗ਼ੈਰ-ਸਰੀਰਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਮਰਤਾ, ਨਿੰਦਿਆ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ, ਜਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਨਾ, ਅਣਗਹਿਲੀ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ, ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ, ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲਿਆਂ ਵਰਗੇ ਸਰੀਰਕ

ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਬਲਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨਾਲ ਵੀ ਝੂਠ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

(ਈ) ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭੜਕਾਹਟ ਗ਼ੈਰ-ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਫ਼ਰਤ, ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।ਕੁੱਝ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਭੜਕਾਹਟ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਅਟੱਲ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ;

(ਐੱਫ) ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਰਗੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ। ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਜਿੱਥੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਏ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਬਿਆਨ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ, 'ਘਰੇਲੂ ਭਾਸ਼ਣਾਂ' ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਣ ਹੁਣ ਅਪਲੋਡ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀ ਨੂੰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਵਰਚੁਅਲ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ (ਜੀ) ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ 'ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ '। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਵੱਲੋਂ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ 'ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਮੂਰਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ '। 'ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਅਤੇ 'ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ' ਨੂੰ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਅਪਵਾਦ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਾਕ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਵਜੋਂ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਵਾਕੰਸ਼, ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1951 ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਵਿੱਚ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ '। 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸਾਂਭ-

ਸੰਭਾਲ' ਅਤੇ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ' ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਵੀਰੇਂਦਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ।

ਕੇ ਨਰਿੰਦਰ। 31. ਫਿਰ ਵੀ, ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਵਿੱਚ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਃ" 9 ..... ਧਾਰਾ 295-ਏ ਕਿਸੇ ਕਲਾਸ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ।

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ, ਜੋ ਉਸ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। "ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਦਾ ਮਹੱਤਵ, ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਬੀ 'ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ' ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ' ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਣ '। ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ, ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ। ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਉਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਗਿਆ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੈਗਜ਼ੀਨ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਗਧੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਜਾਂ ਇੱਕ ਕਾਰਟੂਨ ਛਾਪਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 32. ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ

ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 124ਏ ਅਤੇ 505 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

ਨਿਹਾਰੇਂਦੂ ਦੱਤ ਮਜੂਮਦਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਸਰ ਮੌਰਿਸ ਗਵਾਇਰ, ਸੀ. ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸਦਾਸ਼ਿਵ ਨਾਰਾਇਣ ਭਾਲੇਰਾਓ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜਿਸ ਨੇ ਬਾਲ ਗੰਗਾਧਰ ਤਿਲਕ ਵਿੱਚ ਸਟ੍ਰੈਚੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਹਾਰੇਂਦੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਐੱਫ ਵਿਆਖਿਆ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੋਮੇਸ਼ ਥੱਪਰ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਜ ਭੂਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੇ. ਦੇ ਅਸਹਿਮਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ।

ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ, ਜੀ. ਜੇ. ਦੀ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਰਾਏ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1951 ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜੇ. ਫਜ਼ਲ ਅਲੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼. ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਦੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨਾ ਜਾਂ ਵਿਗਾੜਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਣਗੀਆਂ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ. ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ, ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਰੁਝਾਨ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹੀ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਬਦਿਕ

ਅਰਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

33. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 505 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-(ਏ) ਫੌਜ, ਜਲ ਸੈਨਾ ਜਾਂ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਿਦਰੋਹ ਕਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ; ਜਾਂ (ਬੀ) ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਨੂੰ ਡਰ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਾਂ (ਸੀ) ਈ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਵਰਗ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੱਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਉੱਤੇ ਸਿੱਧੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

34. ਅਸੀਂ ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਿਹਾਰੇਂਡੂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਘੀ ਅਦਾਲਤ ਜੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ 'ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ' ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਰਾਜ ਦਾ ਪ੍ਰਤੱਖ ਚਿੰਨ੍ਹ ਹੈ, ਜੋ ਉਦੋਂ ਉਲਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਆਦਿ ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਦੰਡ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਸਲ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਰਕਾਰ, ਇੱਥੋਂ

ਤੱਕ ਕਿ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਅਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ,

ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਦੇ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਉਪਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ 'ਸੀ' ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਵੈਰ ਅਤੇ ਬੇਵਫ਼ਾਈ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਏ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਜਾਂ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਦੋ ਵਿਚਾਰ ਸੰਭਵ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਬਣਾਵੇ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਖਿਆ ਡੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਣਾ ਦੇਵੇ, ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਲੜੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੰਡ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੀਮਾ ਦੀ ਉੱਚ ਕਮਾਂਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ

35. ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 153 ਏ ਅਤੇ 505 (2) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ' ਖਰਾਬ ਰੁਝਾਨ ਟੈਸਟ 'ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗਠਿਤ

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਜ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਿਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਗਰਿਕ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਆਮ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਤਿੰਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਚੱਕਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈਃ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਐਚ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਅਗਲਾ ਚੱਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨ ਬਨਾਮ. ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ, ਕਾਲਪਨਿਕ, ਸਮੱਸਿਆਪੂਰਨ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੋਵੇ। ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਹੋਣ ਲਈ, ਐਕਟਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਿਮੋਟ ਡੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੰਬੰਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਐਕਟ, 1932 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਸੰਕੇਤਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਵੀ ਭੜਕਾਹਟ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਲੈਂਡ ਈ ਮਾਲਕ, ਆਦਿ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੱਢਣ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਵਰਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਭੜਕਾਹਟ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਨੇੜਲਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਤ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਕਸਾਉਣ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਨਕਲਾਬੀ ਅੰਦੋਲਨ ਭੜਕ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਅਤੇ ਕਾਲਪਨਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਇੱਕ ਜਮਹੂਰੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅੰਦੋਲਨਕਾਰੀ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਕੋਈ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੇ ਬੁਰਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਖੋਜ ਹੈ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਨਤਕ

ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਗੜਬੜ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਦੇ ਉਲਟ ਸਥਾਨਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਉਹ ਸਿਵਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਾਂਗ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ' ਵਿੱਚ 'ਨੇੜਲਾ ਗਠਜੋੜ ਟੈਸਟ' ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

36. ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ. ਉਪ-ਮੰਡਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਮੋਂਗੀਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੱਤ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਧਾਰਾ 144 ਅਤੇ ਅੱਠਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (1) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (ਏ), (ਬੀ), (ਸੀ) ਅਤੇ (ਡੀ) ਤਹਿਤ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 19 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (2), (3), (4) ਅਤੇ (5) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਕਿ ਉਹ 'ਵਿਆਜ ਆਰਡਰ' ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਣਗੇ ਖੰਡ (2), (3) ਅਤੇ (4) ਅਤੇ ਖੰਡ (5) ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ 'ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤ' ਵਿੱਚ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ' ਵਾਕੰਸ਼, ਜੋ ਕਿ 1951 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪਿਛੋਕੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸੋਚੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਧੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ, ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਹੈ। ਹਿਦਾਇਤਉੱਲਾ, ਸੀ. ਜੇ., ਹਾਲਾਂਕਿ, ਈ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਸ਼ਬਦ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਅਤੇ 'ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਓਵਰਲੈਪ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਹਮੇਸ਼ਾ 'ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਸਮੀਕਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ 'ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਐੱਫ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਆਰਡਰ ਪਬਲਿਕ, ਇੱਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਦਰੋਹ, ਦੰਗੇ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਚੀਕ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ। 'ਜਨਤਕ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ' ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਕੰਮ ਵੀ ਜੋ 'ਆਰਡਰ ਪਬਲਿਕ' ਸਮੀਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜੀ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਸਖਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੀ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ 'ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ' ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਚੱਕਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਅਗਲਾ ਚੱਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ' ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਚੱਕਰ ਹੈ

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਏ ਇਸ ਨੂੰ ਘੇਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੀਆਂ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹਾਂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਤੱਕ ਵਿਆਪਕ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਯਾਤਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੱਕ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 144 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਚਰਿੱਤਰ ਦੀ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ ਦੇ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ, ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਗੰਭੀਰ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 144 ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਆਪਕ ਸੀ, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ, ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ, ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਂ ਖ਼ਤਰਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਦੰਗੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤਹਿਤ ਮੇਰੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਇੱਕ ਝਗੜ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਅਤੇ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 144 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ

ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜੋਖਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਆਮ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਕਾਰਵਾਈ ਬਹੁਤ ਆਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੁਕਵੇਂ ਉਪਾਅ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

37. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਵਿੱਚ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 66 ਏ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸਕੇਲ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਸੀ। 13 ..... ਤਿੰਨ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਨ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਸ ਸਭ ਤੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ। ਪਹਿਲਾ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਵਕਾਲਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਉਕਸਾਉਣਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਅਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਧਾਰਾ 19 (1) (ਏ) ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 19 (2) ਕੁੱਟਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਸ਼ਣ ਜਾਂ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਜੋ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸਬੰਧਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ 'ਅਤੇ' ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਨੇੜਲਾ ਗਠਜੋੜ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ' ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ 'ਅਤੇ' ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ 'ਨਾਲ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧ।

38. ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਧਾਰਾ 66ਏ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਐਕਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਣਉਚਿਤਤਾ, ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ; ਠੰਡਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚੌੜਾਈ; ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਆਦਿ। ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੰਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ,

ਅਤੇ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਚਿੰਤਾਮਨ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਸਮੇਤ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੱਧ ਰਾਜ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ", ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਵੀ. ਜੀ. ਰੋ, 72 ਐੱਨ. ਬੀ. ਖਰੇ (ਡਾ.) ਬਨਾਮ ਦਿੱਲੀ ਦਾ ਰਾਜ ਡੀ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਫਾਰੂਕ ਬਨਾਮ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 74 ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਮੂਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਇਹ ਟੈਸਟ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਨੂੰਨ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਮੂਰਤ ਮਿਆਰ ਜਾਂ ਆਮ ਪੈਟਰਨ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਾਜਬਤਾ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬੁਰਾਈ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਈ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

39. ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਵਿੱਚ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਅਰੁਣ ਘੋਸ਼ ਬਨਾਮ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ 75 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਲੋਹੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਐੱਫ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੇਗੀ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਸਮੁਦਾਏ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਗਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਲਾਕੇ ਵਜੋਂ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਗਾੜਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ G ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀਃ

3 ..... ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਏ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਗਤੀ ਨਾਲ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰੇ। ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਲਓ ਜਿੱਥੇ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਹੈ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਦੂਜੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਡੂੰਘੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜੀਵਨ ਦੀ ਬੀ ਟੈਂਪੋ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ

ਐਕਟ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਹੋਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਕਾਰਜ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਲੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਉੱਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਡੀ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਰਡਰ ਪਬਲਿਕ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਰੁਣ ਘੋਸ਼ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਹੱਦਬੰਦੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਖਿੱਚੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਰੂਪ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ' ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਵਿਗਾੜਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉੱਤੇ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਪਰੀਖਿਆ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਏਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਵੇ, ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਨਤਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 40. ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 76 ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰਨੈਟ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ

ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੀ ਹੋਈ। ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਚਿੰਤਾਵਾਂ, ਹੇਠ "ਵਾਜਬ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2)। ਇਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀਃ

" 37. ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਅਪਵਾਦ ਹਨ, ਜੋ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ. ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਤੱਤ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਹ ਹੈਃ (a) ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (ਅ) ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; (ਸੀ) ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ, ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

38. ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ, ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਇਹ ਸ਼ਬਦ "ਵਾਜਬ" ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਦੋਸਤਾਨਾ ਸੰਬੰਧਾਂ, ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ, ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਵਰਗੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਣਾਤਮਕ, ਮਾਤਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

39. ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਤਹਿਤ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਪੂਰੀ ਪਾਬੰਦੀ. ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ। [ਮੱਧ ਭਾਰਤ ਕਪਾਹ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ. ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ. ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ. ਹਿੰਮਤਭਾਈ ਨਰਭੇਰਮ ਰਾਓ, ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਸਾ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ। ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਫਾਰਮਾ (ਪੀ) ਲਿਮਟਿਡ v. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੱਤ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ]

40. ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 (2) ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। (i) ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ

ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। (ii) ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਘੱਟ ਵਿਕਲਪ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਕਿਉਂ ਹੋਣਗੇ। (iii) ਕੀ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ v ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਲਓ। ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ ਮੋਤੀ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਕਸਾਬ ਜਮਾਤ]

41. ਟੈਸਟ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਬੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਪਾਬੰਦੀ/ਪਾਬੰਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੀ। ਘੁਸਪੈਠ, ਸਾਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵੱਲ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਸੂਤਰੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਿਤ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਮਿਨਰ੍ਵਾ ਮਿੱਲਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਕੋਕ ਐੱਮ. ਐੱਫ. ਜੀ. ਕੋ. ਵੀ. ਭਾਰਤ ਕੋਕਿੰਗ ਕੋਲਾ ਲਿਮਟਿਡ], ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

41. ਅਨੁਰਾਧਾ ਭਸੀਨ ਦਾ ਕੇਸ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਆਧੁਨਿਕ ਡੈਂਟਲ ਕਾਲਜ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਬਨਾਮ. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ "ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚਃ

" ..... ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇਕਰਃ (i) ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; (ii) ਅਜਿਹੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ; (iii) ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਅ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਕਿ ਕੋਈ ਬਦਲਵੇਂ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਘੱਟ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ (iv) ਸਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਸਬੰਧ (' ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਸਖਤੀ 'ਜਾਂ' ਸੰਤੁਲਨ ') ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ

ਮਹੱਤਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਆਧਾਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਸਟਿਸ ਕੇ. ਐੱਸ. ਪੁੱਟਾਸਾਮੀ ਬਨਾਮ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ (2) 78 ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 'ਜੀ "ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੀਮਤ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫਾਰਮੂਲਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਵੇਂ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਘੱਟ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦੂਜਾ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਸਹੀ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਚਿਤ ਅਨੁਪਾਤ ਜਾਂ ਸੰਤੁਲਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

42. 'ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ "ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸੀ ਪੀ. ਐੱਨ. ਭਗਵਤੀ, ਜੇ. (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਉਦੋਂ ਸੀ) ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ 80 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਰੁਸਤਮ ਕੋਵਾਸਜੀ ਕੂਪਰ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਬੇਨੇਟ ਕੋਲਮੈਨ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ, 82 ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈਃ

20. ਇਹ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰ. ਸੀ. ਕੂਪਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਟੈਸਟ ਸਿਰਫ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ "ਸਿੱਧੇ ਸੰਚਾਲਨ" ਜਾਂ "ਸਿੱਧੇ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ" ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ "ਅਟੱਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸ਼ਾਹ, ਜੇ. ਦੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਉੱਤੇ, ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਜੇ ਟੈਸਟ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਤੱਖ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੰਕਲਪ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ "ਪ੍ਰਤੱਖਤਾ" ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਣਗਿਣਤ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ

ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇਪਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸੰਕਲਪ-ਵਾਹਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ। ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਅਖਬਾਰਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ "ਅਟੱਲ" ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਗਠਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਧੇਪਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਮਾਪਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ। ਹੁਣ, ਜੇਕਰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਏ ਦੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨਦਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਦੇਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

43. ਰੁਸਤਮ ਕੋਵਾਸਜੀ ਕੂਪਰ ਅਤੇ ਮੇਨਕਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਗਾਂਧੀ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 21, ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਏ. ਕੇ. ਗੋਪਾਲਨ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਅਲੱਗ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਮਦਰਾਸ ਰਾਜ 83 ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਭਾਗ III ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਲਰੋਧਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੰਪਾਰਟਮੈਂਟ. ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਉੱਤੇ ਗਰੰਟੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਬੁਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਨਾ ਕਰਨ। ਭਾਗ-3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ, ਧਰਮ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਹਰੇਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੂਜੀ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਦੂਜਾ, ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਵਿੱਚ 'ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਈ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਾਧੂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਛੇਦ 21 ਅਨੁਛੇਦ 19 ਜਾਂ ਇਸ

ਦੇ ਉਲਟ, ਜਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਅਧੀਨ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਭਾਗ III। ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਰਥਪੂਰਨ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪਿਆਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਜਾਂ ਗੁਲਦਸਤਾ ਹੈ। ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐੱਫ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚਾਰੂ ਖੁਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ 84 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਨਮਾਨ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦਾ ਉੱਤਮ ਗੁਣ ਹੈ ਅਤੇ ਅਨੁਛੇਦ 21 ਅਧੀਨ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਘਟਕ ਹੈ। ਮਾਣ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੂਹਿਕ ਜੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੋ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਅਸੰਗਤ ਨੋਟਾਂ ਲਈ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 14 ਤਹਿਤ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਆਪਣਾ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਡਾ. ਡੀ. ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ., ਇੰਡੀਆ ਯੰਗ ਵਕੀਲ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸਬਰੀਮਾਲਾ ਮੰਦਰ, ਆਰਈ ਵਿੱਚ) ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਰਲ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, 85 ਜੋ ਫੈਸਲਾ ਚਾਰ ਉਪਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਤੋਂ ਉੱਭਰਦੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਨਿਆਂ, ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਹਿਲੂ; ਵਿਚਾਰ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਪੂਜਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸੁਤੰਤਰਤਾ; ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ; ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਨਮਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇ। ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਧਰਮ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਨਮਾਨ, ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਖੋਜ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਲਿਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ-ਇੱਕ ਸੰਤੁਲਨ, ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਮਕਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਕਾਲੀਤਾ ਬਣਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਦਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ। ਭਾਗ III ਵਿੱਚ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਸਵਾਮੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਤੁਲਨ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਇੱਕਠੇ ਹਰੇਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਮ ਜੇਠਮਲਾਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ v. ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, 86 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 19 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਤੀਜੇ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਰਾਜਕਤਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ, ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਜੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੋਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ (V) ਵਿੱਚ, Re.87 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਨੁਛੇਦ 19 (1) (ਏ) ਨੂੰ ਅਨੁਛੇਦ 21 85 (2019) 11 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 1 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਲਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਰਟੀਕਲ 21 ਦੁਆਰਾ ਗਾਰੰਟੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ, ਅਰਾਮਦਾਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮੁਕਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। 44. ਧਾਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਅਤੇ

ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਭਾਵਨਾ, ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ; ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਤੱਤ ਅਤੇ ਮੂਲ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਉੱਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਤੀ, ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਪਛਾਣ, ਜਿਨਸੀ ਤਰਜੀਹ ਆਦਿ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਾਬਰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਨੁਛੇਦ 14 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਾਗ III ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਤੋਂ 18 ਅਤੇ ਭਾਗ IV ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 38,39,39ਏ, 41 ਅਤੇ 46 ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਹਿਲੂ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਹੈ। 88

45. ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਨੁਛੇਦ 14,21 ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਰਟੀਕਲ 51ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਰਤੱਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਰੇਕ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਮਿਕ, ਭਾਸ਼ਾਈ ਅਤੇ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਭਿਆਸਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗੇ। ਧਾਰਾ (ਐੱਫ) ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 46. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ' ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ 'ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ' ਸਨਮਾਨ 'ਸਮੀਕਰਨ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ-ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਰਥ, ਜੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ, ਵਿਚਾਰਾਂ, ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਅਤੇ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਨਮਾਨ, ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਐੱਫ ਅਪਰਾਧੀਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਚੰਗੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੱਕ, ਇੱਕ ਸਮਾਜਿਕ ਬਰਾਬਰ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਵਾਹਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ। 89 ਇਹ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਅੰਤਰ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀ ਸਮਾਨਤਾ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੈ-ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 90 ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਮਾਣ 88 ਇੰਦਰਾ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (1992) ਸਪ. 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 217 ਅਤੇ ਅਮਿਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ, (2005) 13 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 721 89 ਪੈਟ ਈਟੈਂਕ ਵੀ. ਦੇਖੋ। ਐਂਡਰਿਊ ਬੋਲਟ 90 ਓ 'ਨੀਲ (160)-(161) ਅਤੇ ਹਿਲ ਬਨਾਮ. ਚਰਚ ਆਫ਼ ਸਾਇੰਟੋਲੋਜੀ ਆਫ਼ ਟੋਰਾਂਟੋ, (1995) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1130 (117) ਅਤੇ (120) ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਜਾਂ ਸਨਮਾਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਧਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਬੇਹਰਨਾਈਸ ਬਨਾਮ. ਇਲੀਨੋਇਸ ", ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸਮੂਹ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਰਵਾਇਤੀ ਤੌਰ' ਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ. ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਮੁੱਲ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਬਹੁ-ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਮਾਜ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ 'ਸੀ' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦੇ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਨਜ਼ਰ ਸਈਦ ਖਾਨ ਨੇ ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਅਤੇ 505 (2) ਦੀਆਂ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ 'ਵੱਖ-ਵੱਖ' ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਨਸਲੀ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾਈ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਵਿਚਕਾਰ 'ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।.

ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਐਂਡਰਿਊ ਐੱਫ. ਸੇਲਰਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੀ

ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

47. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਮਾਣ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਵੰਡ, ਅਲਹਿਦਗੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਵਾਦ ਨੂੰ 'ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ' ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਕੰਮ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਲਵਾਦ' ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦੇ ਗੁਣ ਅਤੇ ਉੱਤਮਤਾ ਨੂੰ ਘਟੀਆ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ,

ਤਰਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਾਜ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਲਈ ਜੋ ਲੋਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲਦੇ ਹਨ।

48. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਫੋਰਡਹੈਮ ਦੇ ਐਲਿਸ ਈ. ਮਾਰਵਿਕ ਅਤੇ ਰੌਸ ਮਿਲਰ ਦੇ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪਸੰਦ ਹੈ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਨਿਊਯਾਰਕ (ਯੂ. ਐੱਸ. ਏ.), "ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਤੱਤਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ' ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ 'ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ-ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ, ਇਰਾਦੇ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ (ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ)। ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਤੀਕਾਂ ਅਤੇ ਆਈਕੋਨੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਇਹ ਜਾਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰ ਹਨ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਨਸਲ, ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਧਰਮ ਜਾਂ ਲਿੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸੇ, ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਵੇਗੀ। 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਇਰਾਦੇ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਲਈ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਨਫ਼ਰਤ, ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਇਜ਼ ਸੰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਬੁਲਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਵਰਗ/ਸਮੂਹ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਿਅ ਕਤੀਗਤ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜੋ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਆਰਥਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧੀਨਗੀ, ਸਰੀਰਕ ਐੱਫ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤਣਾਅ, ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ। ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਤਿੰਨ ਤੱਤ ਵਾਟਰਟਾਈਟ ਸਿਲੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਢਾਂਚਾਗਤ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

49. ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਰਮੇਸ਼ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ, ਮਜ਼ਬੂਤ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ, ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਅਤੇ ਦਲੇਰ ਆਦਮੀਆਂ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹਨ ਅਤੇ ਡਗਮਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਮਾਗ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜੋ 92 'ਔਨਲਾਈਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ, ਮਾਣਹਾਨੀ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਹਰ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਖਤਰੇ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਿੰਦੇ

ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੈਂਡਸਕੇਪ ਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਈਮਰ ਇੱਕ ਦ੍ਰਿਸ਼। ਟੈਸਟ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ,-'ਇੱਕ ਕਲੈਫਮ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਦੇ ਸਿਖਰ' ਤੇ ਆਦਮੀ '। ਇਸ ਲਈ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ 'ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਬੋਝ' ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਨਤਾ ਦੇ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੂਝਵਾਨ ਆਦਮੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦੇ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨ ਜਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੱਟ ਹੈ। ਦਾ ਟੈਸਟ

ਵਾਜਬ ਜਵਾਬ ਘੱਟ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਵਾਜਬ ਜਵਾਬਾਂ ਦੀ ਸੀਮਤ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇਸੀ ਹਾਲਾਤ. ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਕੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇੱਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ।
50. ਰਿਚਰਡ ਡੇਲਗਾਡੋ 93 ਨੇ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਡੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਦਿਖਾਉਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ 'ਨਸਲੀ ਅਪਮਾਨ' ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਮਾਰੀ ਜੇ. ਮਾਤਸੁਦਾ 9 4 ਹੈ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਨੂੰ ਨਸਲੀ ਘਟੀਆ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ, ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੇਨੇਥ ਵਾਰਡ 95 ਨੇ 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਇੱਕ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਸਪੀਕਰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ, ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੜਕਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 'ਸਮੱਗਰੀ' ਦਾ ਸਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇ-ਪਦਾਰਥ ਨਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਵਿਸ਼ੇ-ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਸਮੱਗਰੀ' ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਸਬੰਧ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ, ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਹੈ ਜੋ ਨਿੰਦਿਆ, ਨਿੰਦਿਆ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮਾਜਿਕ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਸਰੀਰਕ ਹਿੰਸਾ। 51. 'ਪ੍ਰਸੰਗ', ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਕੁੰਜੀ ਵੇਰੀਏਬਲ ਹੈ

ਅਰਥਾਤ, 'ਕੌਣ' ਅਤੇ 'ਕੀ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕਿੱਥੇ' ਅਤੇ 'ਮੌਕਾ, ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ' ਕੇਸ ਉੱਠਦਾ ਹੈ। 'ਕੌਣ' ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਹੁਵਚਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਬੁਲਾਰੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦਰਸ਼ਕ ਵੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ

93 ਜ਼ਖ਼ਮ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਃ ਨਸਲੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ, ਐਪੀਥੀਟਸ ਅਤੇ ਨਾਮ-ਕਾਲਿੰਗ ਲਈ ਇੱਕ ਟੋਰਟ ਐਕਸ਼ਨ, 17 ਹਾਰਵ। ਸੀ.

94 ' ਨਸਲਵਾਦੀ ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨਤਕ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਃ ਪੀੜ੍ਹਤ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 87 ਮਾਈਕ।

95 ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਗੁਣਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸਃ ਝੰਡਾ ਸਾੜਨ ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, 52 U.Miami ਕੇ. ਰੇਵ. 733 ਐਚ (1998)

ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਮੀਖਿਆ ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸਮੂਹ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸਮੂਹ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਮੂਹ ਦੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਵੀ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਬੋਲੇ ਹਨ। ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ 'ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੋਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਜਕਰਤਾ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਬੀ ਸਮਾਜਿਕ ਨੇਤਾ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਟੀ. ਵੀ. ਸ਼ੋਅ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਐਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਭਾਸ਼ਣ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਗੁੱਸੇ, ਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਗਲਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਗਲਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਉਦਾਸੀਨਤਾ, ਹਾਣੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ/ਆਲੋਚਨਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਫ਼ਰਤ, ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਪ੍ਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਗਰੀ ਦਾ ਅਕਸ਼ਾਂਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੰਚਿਤਤਾ,

ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਅਤਿਆਚਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਲੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਤਜ਼ਰਬਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਡੀ ਵਿੱਚ ਬੋਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਸੁਰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਨੁਭਵ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਸਮਾਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯਮ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਉਸ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਜੋ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਬੋਝ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹਦੇ ਹਨ, ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। 97 ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਨੁਭਵ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਬਲਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਜਿਹੇ ਐੱਫ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ ਭੜ੍ਹਕਾਉਣ ਅਤੇ 'ਭੜ੍ਹਕਾਉਣ'-ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਵਕਾਲਤ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ-'ਨਫ਼ਰਤ' ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਤੀ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ, ਜਨਤਕ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ ਜਾਂ 'ਨਫ਼ਰਤ' ਲਈ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਜਦੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਰ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦੀ ਇੱਕ ਸੀਮਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਜਨਤਕ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਇਕੱਲਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ, ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਨਿਆਂ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਜੀ 96 ਨਫ਼ਰਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦਾ ਪਹਿਲੂਃ ਮਿਸ਼ੇਲ ਰੋਸੇਨਫੈਲਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ, 24 ਕਾਰਡੋਜੋ ਐਲ. ਰੇਵ. 1523 2002-2003

97 ਮਾਇਰਾ ਮਾਰਕਸ ਫੇਰੀ, ਵਿਲੀਅਮ ਏ. ਗੈਮਸਨ, ਜੁਰਗਨ ਗੇਰਹਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਡਾਇਟਰ ਰੁਚਟ, ਆਧੁਨਿਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਚਾਰ ਮਾਡਲ, 'ਥਿਊਰੀ ਐਂਡ ਸੁਸਾਇਟੀ, ਵਾਲੀਅਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ। 31 , ਨੰਬਰ 3 (ਜੂਨ, 2002), ਪੀ. ਪੀ.'ਕੌਣ' ਦਾ ਏ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵ ਗੁਆ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਨਤੀਜਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

52. ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਆਮ ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਰਗ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੀ ਬੋਲੇ ਗਏ ਜਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਰਥ ਨੂੰ ਜਾਣੇਗਾ ਅਤੇ ਸਮਝੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਵਤ ਅਰਥ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਸੰਚਾਰ ਹੁਨਰ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣਗੇ। ਵਾਜਬ-ਆਦਮੀ ਦਾ ਟੈਸਟ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀ ਸਮੀਕਰਨ 'ਵਾਜਬ ਆਦਮੀ' ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਆਦਮੀ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਦੇ ਟੈਸਟ ਨਾਲ ਬਦਲਦੇ ਹਾਂ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਆਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 98 ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਰਗੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਾਂਗ ਬੋਲਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੀ ਗਈ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਤਿੰਨਾਂ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ 'ਕੌਣ' ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ 'ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੱਤ' ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 'ਇਰਾਦੇ' ਅਤੇ/ਜਾਂ 'ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਤ' ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

53. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇਉਹ 'ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਅਤੇ '(ਨਹੀਂ)-ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼' ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ। 'ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇੱਕ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਮਾਨਦਾਰ ਪਹੁੰਚ ਅਪਮਾਨ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ। ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਨ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਹੈ। 'ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਦੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜ਼ਰੂਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ, ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਚਿਤ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ

'ਜਾਂ' ਨਹੀਂ-ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ 'ਅਪਵਾਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਲੀ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਜਬ ਸੰਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਜੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜੇ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਏ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਉਲਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। " ਅਕਾਦਮਿਕ, ਕਲਾਤਮਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਉਦੇਸ਼, ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ 98 ਦੀ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ। ਫ੍ਰੀਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਮੇਟੀ, [1957] 2 ਸਾਰੇ ਈ. ਆਰ. 118, ਇਹ ਐਚ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀਃ " ਇੱਕ ਡਾਕਟਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਅਮੀਸ਼ ਦੇਵਗਨ v ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। 99 ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏ ਮਿਲੇਗੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਅ ਹਨ। ਉਹ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮੂਹ ਪ੍ਰਤੀ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਮੁਕਤੀ ਜਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਤੰਤਰ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨੀਤੀਆਂ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ। ਚੁਣੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਝੂਠੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੈਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। 'ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ' ਅਤੇ 'ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ' ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੱਚ ਹੈ ਜਾਂ ਝੂਠ, ਕੀ ਚੰਗਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬੁਰਾ, ਕੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਰਚਾ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਰਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਾਗਰਿਕ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ 99 ਨਸਲੀ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, 2001 (ਵਿਕਟੋਰੀਆ,

ਆਸਟਰੇਲੀਆ) ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੋ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭਾਸ਼ਣ ਲਈ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ।

' ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸਰਕਾਰ 'ਅਤੇ' ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚਲਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ 'ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਜਾਂ ਆਲੋਚਨਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਲਿਖੇ ਜਾਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਸੀ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਰੁਝਾਨ ਜਾਂ ਇਰਾਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤੇਜਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਰੁਣ ਘੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਬਾਅਦ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਜੋ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਛੋਟੀਆਂ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਜੋ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤਕਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਡੀ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਕਲੈਫਮ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਿਖਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ

ਇਹ ਐਕਟ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪੈ ਸਕੇ; ਜਾਂ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ। ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਕਲੈਫਮ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਟੈਸਟ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਰੋਧੀ -

ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਿਆਸੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਭਾਸ਼ਣ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਹੇਵੰਦ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ 'ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ', ਜਾਂ 'ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ' ਜਾਂ 'ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ' ਜਾਂ ਹੈ' ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

55. ਕਈ ਵਾਰ, ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ 'ਸਮੱਗਰੀ' ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਨੀਤੀਗਤ ਟਿੱਪਣੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਲਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਓਵਰਲੈਪ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਰਾਬਰ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਪਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮੀਟਿੰਗ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ। ਪੜਤਾਲ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਡਰ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਏ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈ ਉਦੋਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਭਾਸ਼ਣ ਇਸ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ, ਕਲੰਕਿਤ ਅਤੇ ਬੇਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਸਮੱਗਰੀ' ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਬੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹ ਵਿਰੁੱਧ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਨਿੰਦਿਆ, ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਅਤੇ ਭੜਕਾਉਂਦੀ ਹੈ।

56. ਸਾਡੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਦਲੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਧਰਮ, ਜਾਤੀ, ਨਸਲ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ 'ਸੀ' ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ

ਵਿੱਚ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲੈਣ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਚਰਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹਿਸਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਅਤੇ ਬਹਿਸਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ 'ਡੀ' ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 'ਚੰਗਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਅਤੇ 'ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ' ਅਪਵਾਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

57. ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਸੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਕੇ. ਏ. ਅੱਬਾਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ 'ਏ ਟੇਲ ਆਫ ਫੋਰ ਸਿਟੀਜ਼' ਨਾਮਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਬਾਲਗਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਦੇਖਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਤਲ ਜਾਂ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੁੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਦਿਰ ਸ਼ਾਹ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਲੁੱਟ ਵਰਗੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਚਿੱਤਰਣ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਦੇ ਕਲਾਤਮਕ ਚਿੱਤਰਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਨਾਜ਼ੁਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਭਾਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਸ਼ਾਹ ਰੰਗੀਲਾ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਪੱਧਰ ਤੱਕ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ। ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਵੰਚਿਤ ਹੋਣਾ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਬਰਾਹਿਮ ਸੁਲੇਮਾਨ ਸੈਤ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਸੀ. ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 100 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੀ ਸੱਚ ਬੋਲਣਾ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨੇ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਮਿਆਰ ਤੋਂ ਪਰਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ 100 (1980) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 398 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚਾਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਦਰਸਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਲਾਈ ਸਿੰਘ

ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੀ. ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, 101 ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ 'ਤੇ

ਅਤੇ ਬੁੱਧ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਇੱਕ ਸੰਜਮ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਮਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਆਲੋਚਨਾ, ਜਾਇਜ਼ ਆਲੋਚਨਾ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਰਮੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਸੀਰੀਅਲ 'ਤਮਸ' ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਉਪਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਸੀਰੀਅਲ ਸੀ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰਸ਼ੁਦਾ ਹੱਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਇੱਕ ਬੁਰੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਹਿੰਸਾ। ਇੱਕ ਸੱਟ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿਤਕਾਰੀ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਇੱਕ ਉਤਪਾਦ ਹੈ, ਪੀੜਤ ਪ੍ਰਤੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਰਵੱਈਏ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੱਟ, ਭਾਵ ਨਫ਼ਰਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵੰਡ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਏ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਔਸਤ ਵਿਅਕਤੀ "ਅਤੀਤ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਗਲਤੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ"। ਅਤੀਤ ਦੇ ਦੁਖਦਾਈ ਅਨੁਭਵਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ "ਸਾਡੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸਿਆਣਪ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਨਾਲ ਵੇਖਣ" ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਲਾਰਡ ਮੋਰਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜੇ. ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਪੈਰਾ 20 ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾਃ

" 20 ..... ਲਾਰਡ ਮੋਰਲੇ ਨੇ 'ਸਮਝੌਤਾ' ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰਾ ਫਰਕ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰੱਖੋ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ' ਤੇ ਰੱਖੋ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਲੇਖਕ ਜਾਂ ਉਪਦੇਸ਼ਕ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਸਹੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸਵਰਗ ਹੀ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਵੀਕਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ ਐੱਫ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਇੱਕ ਮਾਪ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਕੂਲਤਾ. ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਮਾੜੀ-ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ, ਬਿਲਕੁਲ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹੇ ਜਾਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਹ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਰਹਿਤ ਇਨਕਾਰ ਕਰਕੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਰਿਆਇਤ; ਪੱਖਪਾਤ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਤਰੀਕਾ ਸ਼ਾਇਦ ਪਾਸੇ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ; ਕੋਈ

ਭੱਤਾ ਨਾ ਦੇ ਕੇ, ਜੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜੋ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਢੁਕਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਬਕ ਦੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਸੀਮਾਵਾਂ ਸਾਨੂੰ (ਇਲਾਹਾਬਾਦ) ਤੱਕ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸਬਕ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਨੰਗਾ ਸੱਚ ਲਾਭਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਬੁਰਾਈਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੱਚ ਉਪਦੇਸ਼ਾਤਮਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਦੋ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ "ਤਮਸ" ਵਿੱਚ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਸਤ, ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਆਮ ਸਮਝ ਵਾਲੇ ਬਿੰਦੂ ਬੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ। ਇਹ ਮਾਪਦੰਡ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਖਦਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਹੈ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗਾ।

ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕਵਾਦੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਉਲਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਨੁਭਵ, ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜੀਵਿਤ ਹਕੀਕਤਾਂ ਅਤੇ ਦਰਜਾਬੰਦੀ-ਇਹ ਸਾਰੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਜਾਰਜ ਬਰਨਾਰਡ ਸ਼ਾਅ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਰਾਏ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਸਾਡਾ ਪੂਰਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਸਹੀ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਗਲਤ ਸੀ ਜਿਸ' ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਅਣਸੁਣਿਆ ਜਾਣ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਖ਼ਤਰਾ। 102 ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖੌਤੀ ਸੱਚਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਅਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਸਨ।

ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੱਚ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 'ਪੋਸਟ ਸੱਚ' ਯੁੱਗ ਦੀ ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ,

ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਕਦਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਪਰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਝੂਠ ਨੂੰ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। 103 ਫਿਰ ਵੀ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ, ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਹਾਸ਼ੀਏ 'ਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਬੋਲਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਇੱਕ ਕੁਲੀਨ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਹੈ।

58. ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਲ ਜਾਂ ਕਈ ਵਾਰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਖਤਰੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਦੂਰ, ਅਨੁਮਾਨਤ ਜਾਂ ਦੂਰਗਾਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਦਾ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ' ਆਦਿ ਸਮੀਕਰਨ ਨਾਲ ਨੇੜ੍ਹਲਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਜੀ ਸਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ 102 ਜਾਰਜ ਬਰਨਾਰਡ ਸ਼ਾਅ, ਸੋਸ਼ਲਿਜ਼ਮ ਆਫ ਮਿਲਿਅਨੇਅਰਸ, 16 (1901) ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦਬਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। 103 ਜੋਸਫ ਬਲੌਚਰ, ਫ੍ਰੀ ਸਪੀਚ ਐਂਡ ਜਾਇਜ਼ਡ ਟਰੂ ਬਿਲੀਫ ', ਹਾਰਵਰਡ ਲਾਅ ਰਿਵਿ, ਵਾਲੀਅਮ. 133 , ਨੰ. 2, ਦਸੰਬਰ 2019।

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹਿੱਤ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਲਟ 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਖਤਰੇ' ਜਾਂ 'ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਟੈਸਟ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਰਾਮ ਮਨੋਹਰ ਲੋਹੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨੇੜ੍ਹਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਸਬੰਧ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜ੍ਹ ਦੇ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਬੰਧ 'ਭਾਸ਼ਣ' ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ 'ਜਨਤਕ ਵਿਗਾੜ੍ਹ' ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ, ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਜਨਤਕ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖ਼ਤਰਾ' ਜਾਂ 'ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਟੈਸਟ ਸੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਹਿੰਸਾ, ਜਨਤਕ ਗੜ੍ਹਬੜ੍ਹੀ ਆਦਿ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਹਾਵਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਦੋਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਕਾਫ਼ੀ

ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸਲ ਹਿੰਸਾ, ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ, ਆਦਿ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਹੋਰ, 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਖਤਰੇ' ਜਾਂ 'ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ।

'ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ', ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦੂਜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ। 59. ਅਸੀਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ 'ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਮੀਕਰਨ 'ਕੌਣ' ਸਪੀਕਰ ਅਤੇ ਟੀਚਾਗਤ ਈ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪੀ. ਕੇ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਰਾਜਾ, 104 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੈਰਾ 49 ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਤੱਕ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਨ। ਐੱਫ ਸਮੀਕਰਨ 'ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ', ਇਸ ਲਈ, ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਸਮੱਸਿਆਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਥ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਫ਼ਲਸਫ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨਗੇ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਜੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ 28ਵੇਂ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

“ ਅਨੁਛੇਦ 1-ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਅਰਥ 1. ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਸਾਡੇ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਅਮੀਰ ਵਿਭਿੰਨਤਾ, ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ, ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਬਣਨਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਗਿਆਨ, ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਣ, ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਜ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਅੰਤਰ ਵਿੱਚ ਸਦਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਨੈਤਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵੀ ਹੈ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਉਹ ਗੁਣ ਜੋ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਯੁੱਧ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਬਦਲਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

1.2 ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਰਿਆਇਤ, ਹਮਦਰਦੀ ਜਾਂ ਅਨੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ, ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਰਵੱਈਆ ਹੈ ਜੋ ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਸੀ ਸਮੂਹ ਅਤੇ ਰਾਜ। 1.3 ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ, ਬਹੁਲਵਾਦ (ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਬਹੁਲਵਾਦ ਸਮੇਤ), ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੱਟੜਵਾਦ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਯੰਤਰ. 1.4 ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਅਰਥ ਸਮਾਜਿਕ ਅਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਸਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ, ਸਥਿਤੀ, ਭਾਸ਼ਣ, ਵਿਵਹਾਰ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਭਿੰਨ ਹਨ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹਨ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਥੋਪੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।

'ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ' ਲਈ ਕਈ ਤਰਕ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਨਮਾਨ; ਸ਼ਾਂਤੀਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਇੱਕ ਆਮ ਵਚਨਬੱਧਤਾ; ਦਿਆਲਤਾ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਗੁਣਾਂ ਲਈ ਚਿੰਤਾ; ਵਿਦਿਅਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ; ਪਰਸਪਰਤਾ ਦੀ ਇੱਛਾ; ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਬਾਰੇ ਨਿਮਰਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। 105 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਤੁਸ਼ਟੀਕਰਨ, ਆਗਿਆ ਜਾਂ ਉਦਾਸੀਨਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ G ਵੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਚੇਤਨਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਇੱਕ ਸੰਜਮ ਹੈ ਜੋ ਸੁਤੰਤਰ ਅਤੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ 105 ਇੰਟਰਨੈੱਟ

ਐਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ਼ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਐਂਡਰਿਊ ਫਿਆਲਾ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ, ਆਈ. ਐੱਸ. ਐੱਸ. ਐੱਨ. 2161-0002

ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਜਾਂ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। 106 ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕੋਈ 'ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ' ਨਹੀਂ ਹੈ। 107 ਇਸ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਰਬਵਿਆਪੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿਰਣੇ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਜੋ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਜਾਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 108 ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਫ਼ਲਸਫ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਟੈਸਟ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, 109 ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਅਭਿਆਸ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨੈਤਿਕਤਾ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ, ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਣਉਚਿਤ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। 110 ਦਲੀਲ ਸੀ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਦਾ ਅਰਥ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਲੱਭਣ ਲਈ ਵਿਭਿੰਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ 'ਓਵਰਲੈਪਿੰਗ ਸਹਿਮਤੀ' ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। 112 ਮਤਭੇਦਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵਾਜਬ ਸਹਿਮਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ। ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਨਾਪਸੰਦ ਕਰੋ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਆਚਰਣ ਬਰਾਬਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸੰਜਮੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੱਭਿਅਤਾ। ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੱਚੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ 'ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ' ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਗੁਣ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। 106 ਜੌਹਨ ਐੱਫ. ਕੈਨੇਡੀ 107 ਕਾਰਲ ਪੌਪਰ ਨੇ ਓਪਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈਃ

" ..... ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜੇ ਅਸੀਂ ਅਸਹਿਣਸ਼ੀਲਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। 108 ਮਾਰਟਿਨ ਪੈਕਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਮੈਨੁਅਲ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਡੇਵਿਡ ਹਿਊਮ ਤੋਂ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਨੂੰ 'ਤਰਕਸ਼ੀਲ, ਸਰਵ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ' ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਜੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਖੁਦਮੁਖਤਿਆਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਣਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਾਜਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹੁਕਮ; ਹੁਕਮ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨੈਤਿਕਤਾ ਜੀ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

111 ਮਾਈਕਲ ਸੈਂਡਲ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦੀ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟੀ (1998) 112 ਜੌਹਨ ਰਾਓਲਜ਼, ਥਿਊਰੀ ਆਫ਼ ਜਸਟਿਸ (1971)। ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰਾਵਲ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨੈਤਿਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ।

60. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ, ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

((ਅ) ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਲਿਖ ਕੇ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਿਵਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ, 'ਸੀ' ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੈਮਨਸਜ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ (ਅ) ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਦਭਾਵਨਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ (iii) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਭਿਆਸ, ਅੰਦੋਲਨ, ਅਭਿਆਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਇਸ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧੀ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ, ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਿਕ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹ ਜਾਂ ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਡਰ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਜਾਂ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।ਉਸ ਨੂੰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੂਜਾ ਆਦਿ ਦੇ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਪਰਾਧ। - (2) ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੂਜਾ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਪੂਜਾ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀਃ ਕੈਦ ਜੋ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ” 61. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਤੋਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਜ਼ਰ ਸਈਦ ਬੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1898 ਦੁਆਰਾ ਸਿਲੈਕਟ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦਾਂ, ਬੋਲੀਆਂ ਜਾਂ ਲਿਖੀਆਂ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਜਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਫ਼ਰਤ ਦੋ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਃ" ਵਿਆਖਿਆ. ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ

ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਇਮਾਨਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ, ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਜੋ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਮਹਾਮਹਿਮ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੂਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ (ਏ) ਨਾਲ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ

(ਅ) ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1969 ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ (ਸੋਧ) ਐਕਟ, 1972 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 113 " 62. ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੀ. ਕੇ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਭੈੜੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤੱਥ ਅਤੇ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੋਣਗੇ, ਖ਼ਾਸਕਰ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਇਰਾਦਾ ਜੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਨਿਰਨਾਇਕ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਜਿਹਾ ਰੁਝਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ, ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਰਥ ਕਦੇ ਵੀ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲੀ ਹੈ।

113 'ਭਾਸ਼ਣਕਾਰੀ ਗਣਰਾਜ' ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਰਥਤਾਃ ਅਭਿਨਵ ਚੰਦਰਚੂੜ ਦੁਆਰਾ 'ਸੁਤੰਤਰ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਐਚ ਸੰਵਿਧਾਨ', ਪੇਂਗੁਇਨ ਬੁੱਕਸ ਇੰਡੀਆ (2017) ਚਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਉਹ ਟੈਸਟ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਰਚਨਾਤਮਕ ਇਰਾਦੇ ਦੀ 'ਏ' ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਨ ਸ਼ਰਮਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੇਪਰ ਦੀ ਆਮ ਨੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਲੇਖ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਮਲ ਸਮੁਦਾਇ। ਜੇ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਨਫ਼ਰਤ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗੋਪਾਲ ਵਿਨਾਇਕ ਗੋਡਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੈਰ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖਤ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸੀ ਵੈਰ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗੋਪਾਲ ਵਿਨਾਇਕ ਗੋਡਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੀ. ਕੇ. ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਅਤੇ ਦੇਵਕੀ ਸ਼ਰਮਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਤਸਵੀਰ ਜੋ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਡੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ, ਧਾਰਾ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਆਮ ਵਾਜਬ ਅਰਥ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸ਼ਾਬਦਿਕ ਅਰਥ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਿਹਿਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਕੀ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੋਸ਼ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੰਨਾ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਦਬਾਅ, ਮਜਬੂਰ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਖਤਰਨਾਕ ਇਰਾਦੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਲਾਫਮ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ ਦੇ ਸਿਖਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕੌਣ ਕਾਰਕ-ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਮੌਕਾ ਕਾਰਕ-ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੋਵਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ, ਆਦਿ ਅਤੇ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਨੇੜਲਾ ਗਠਜੋੜ। 'ਚੰਗੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ' ਅਤੇ 'ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ' ਟੈਸਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ। 63. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਬੋਲੇ ਜਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਨਤਕ 'ਸ਼ਾਂਤੀ' ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਏ ਕਾਲੂ 1 1 ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੰਜ਼ਰ ਸਈਦ ਖਾਨ ਵਿੱਚ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਵਿੱਚ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 64. ਧਾਰਾ 153 ਏ (ਬੀ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਾਂਗੇ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਸੀਮਤ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਪਕ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਵਾਜਬਤਾ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 153ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਬੀ) ਨੂੰ ਉਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖੰਡ (ਅ) ਡੀ ਵਿੱਚ 'ਜਨਤਕ ਸ਼ਾਂਤੀ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੋਵੇਗਾ 'ਆਰਡਰ ਪਬਲਿਕ' ਇੱਕ ਫ੍ਰੈਂਚ ਸ਼ਬਦ ਜਿਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ 'ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ'। ਵਿਦਰੋਹ, ਦੰਗੇ, ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਰਾਜ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣਗੇ, ਪਰ ਉਹ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਜੋ ਸਿਰਫ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਵਿਆਪਕ ਚੱਕਰ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਜਾਂ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 19 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ,

ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਸਾਰਥਕਤਾ ਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਥਾਨਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਐੱਫ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ, ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

65. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ

" 295 - ਏ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰਨਾ। ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ. ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ, ਬੋਲ ਕੇ ਜਾਂ ਲਿਖ ਕੇ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਪ੍ਰਸਤੁਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਅਪਮਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

114 ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਉਰਫ ਐਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਭੁੱਟੋ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (2005) 2 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 409 275

(2) ਵਰਗਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੈਰ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਭੈੜੀ ਇੱਛਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ। ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਿਵਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਮਿਕ, ਨਸਲੀ, ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਵੈਰ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਅਫਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਮਜੀ ਲਾਲ ਮੋਦੀ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ, ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਸਾਰੇ ਤਿੰਨ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬੋਲੇ ਗਏ ਜਾਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਕੇਤਾਂ ਜਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ ਭਾਰਤ ਦੇ

ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 295 ਏ ਦਾ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸਾ ਨੁਕਸਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਉਸ ਵਰਗ ਦੇ ਧਰਮ ਐੱਫ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਜਾਂ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 505

ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਫਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ ਜਾਂ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਣਾਉਣਾ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਨੁਕਸਾਨ-ਅਧਾਰਤ ਤੱਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਧਰਮ, ਨਸਲ, ਜਨਮ ਸਥਾਨ, ਨਿਵਾਸ, ਭਾਸ਼ਾ, ਜਾਤੀ, ਆਦਿ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜੀ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਨਸਲੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੂਹਾਂ ਜਾਂ ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਆਦਿ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਬੁਰਾਈ ਦੀ ਭਾਵਨਾ।

66. ਬਿਲਾਲ ਅਹਿਮਦ ਕਾਲੂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਫਰਕ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 505 ਅਤੇ ਧਾਰਾ (ਏ) ਤੋਂ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ.

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਅਤੇ 'ਜੋ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ' ਸ਼ਬਦ ਹਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਕ. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕੋ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਹ ਦਰਸਾਓ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕੋ ਰੰਗ ਦੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। 67. ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਖੰਡ (ਏ) ਅਤੇ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 'ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ' ਅਤੇ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਕਸ਼ਨ 295-ਏ 'ਯਤਨ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 505 ਦੇ ਉਪ-ਸੈਕਸ਼ਨ (2) ਵਿੱਚ 'ਬਣਾਓ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੋ' ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸ਼ਬਦ 'ਸੰਭਾਵਤ', ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਅਰਥ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਅਸਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ

ਕਾਲਪਨਿਕ ਜਾਂ ਦੂਰ (ਟਿਲਮੈਨਸ ਬੁਚਰੀਜ਼ ਪੀਟੀਵਾਈ ਲਿਮਟਿਡ ਵੀ. ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਮੀਟ ਉਦਯੋਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ 1 15)। 'ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ' ਦਾ ਮਿਆਰ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਡੀ ਅਨੁਪਾਤਤਾ ਦੇ ਟੈਸਟ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੇਆ ਸਿੰਘਲ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਵਕਾਲਤ, ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਉਕਸਾਉਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਿਰਫ ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ, ਭਾਵ ਉਕਸਾਉਣਾ, ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣਗੇ। ਈ 'ਉਤੇਜਨਾ' ਅਮਰੀਕੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬ੍ਰੈਂਡਨਬਰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭੜਕਾਹਟ ਨੇੜੇ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਕੁੱਝ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੈਸਟ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿਆਰ ਸਖਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤਕ ਐੱਫ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮਿਆਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 'ਪ੍ਰਚਾਰ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ਼ ਕਿਸੇ ਤੱਥ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਸਪੀਕਰ ਨੂੰ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਭੜਕਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਗਰਮ ਉਤੇਜਨਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ, ਪ੍ਰਸੰਗ ਅਤੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ, ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਏ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕਿਉਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਸਪੀਕਰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਦੀ ਇੰਟਰਵਿਊ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਸੀਨ ਸਪੁਰਦਗੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

68. 'ਕੋਸ਼ਿਸ਼' ਸ਼ਬਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 153-ਏ ਅਤੇ 295-ਬੀ ਏ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਆਖਿਆਵਾਂ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ 'ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼' ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਹੈ ਜੋ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੜੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਪਰ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਲਈ. ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਅਮਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ. ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 116 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਫਲਤਾ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਚੇਤਾਵਨੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੱਟ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਦਾ ਨੈਤਿਕ ਦੋਸ਼ ਉਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਨੈਤਿਕ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ. ਯਾਕੂਬ, 117 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀਃ 13 ..... ਇੱਕ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਗਠਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਸਵਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇੱਕ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਮੋਟੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਝ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਚਰਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਪੜ੍ਹਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਪੜ੍ਹਾਅ ਉਦੋਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਈ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਂ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਪੜ੍ਹਾਅ ਉਦੋਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦਾ ਹੈ। 'ਅਪਰਾਧਿਕ' ਹੋਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੰਮ ਜਾਂ ਕਦਮ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਲਈ ਆਖਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨੇੜਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਉੱਤੇ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨੇੜਤਾ ਦਾ ਮਾਪ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜੀ 'ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ

ਅਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਨਫ਼ਰਤ ਜਾਂ ਭੈੜੀ ਇੱਛਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਲ 116 (2004) 4 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 379 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਏਗੀ।

ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਜਾਂ ਸੋਚ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗਾ। ਅਸਲ ਉਚਾਰਨ ਆਦਿ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਚਾਰ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ 'ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ' ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਸ. ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਕਾਰਜ ਸਿਰਫ਼ ਤਿਆਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੇ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰਵਿਘਨ ਪਿਆ। ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਸਵਾਲ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤੱਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ, ਉਹੀ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ, ਜੋ 'ਸੰਭਾਵਤ' ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਜਾਂ ਅਧਾਰਾਂ ਲਈ ਜਨਤਕ ਗੜਬੜੀ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੋਵੇਗੀ।

69. ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ 'ਜਨਤਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਹਿੱਤ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ' ਨਫ਼ਰਤੀ 'ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦੋਵਾਂ ਸਮੂਹਾਂ' ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਜੋਂ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪਿਛਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਿਆ ਹੋਇਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਾਂ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 'ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖਤਰੇ' ਜਾਂ 'ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਾਨੂੰਨਹੀਣ ਕਾਰਵਾਈ' ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਨਫ਼ਰਤ ਭਰੇ ਭਾਸ਼ਣ' ਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਦੰਡਾਤਮਕ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆਸ਼ੀਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਕਹਾਵਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ

ਕਮਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਸਲ, ਧਰਮ, ਜਾਤੀ, ਨਸਲ ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਅਣਉਚਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਵੈ-ਸੰਜਮ, ਸੰਸਥਾਗਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਵੈ-ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਜੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਸਲਾਂ, ਧਰਮ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੱਖਿਆ ਗੈਰ-ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮੂਹਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਥੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਬਹੁਲਵਾਦ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ, ਨਫ਼ਰਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਯੋਗਦਾਨ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦਾ। ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਾ ਹੈ।

70. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਉੱਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ, 295 ਏ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 505 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਅਤੇਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲਾਗੂ ਕਰੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਵਿੱਚ ਹੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਜ਼ਰ ਸਈਦ ਖਾਨ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ, ਰਮੇਸ਼ ਅਤੇ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ।

ਅਸੰਭਵ. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਡੀ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਪਰਾਧਕ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਪੈਰਾ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਸੱਚਾਈ ਬੋਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨਾਅਰਾ (ਨਾਅਰਿਆਂ) ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ

ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਭਾਸ਼ਣ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਕੌਣ' ਕਾਰਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਾਲ ਤੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਜਾਨੀ ਜਾਂ ਮਾਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। 72. ਮੰਜ਼ਰ ਸਈਦ ਖਾਨ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 'ਸ਼ਿਵਾਜੀਃ 'ਹਿੰਦੂ ਕਿੰਗ ਇਨ ਇਸਲਾਮਿਕ ਇੰਡੀਆ' ਪ੍ਰੋ. ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੈਕਾਲੇਸਟਰ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਜੇਮਜ਼ ਡਬਲਯੂ. ਲੇਨ, ਜਿਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿਦਵਾਨ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਤਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ, ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਿਉਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕਾਰਨ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਵਿਦਵਾਨ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪੁਸਤਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖੋਜ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭੰਡਾਰਕਰ ਓਰੀਐਂਟਲ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ (ਬੀ. ਓ. ਆਰ. ਆਈ.), ਪੁਣੇ ਵਿਖੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਅਸੰਭਵ ਸੀ ਕਿ ਲੇਖਕ ਵਰਗੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਤੀਬਰ ਵਿਦਵਾਨ ਦੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਜਾਤੀਆਂ ਜਾਂ ਧਰਮਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਇੱਛਾ ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ। ਚੰਗੀ ਨਿਹਚਾ ਅਤੇ (ਨਹੀਂ) ਜਾਇਜ਼ ਉਦੇਸ਼ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰਮੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਟੀ. ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ ਤਮਸ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਜਾਂ ਹਿੰਸਾ ਨੂੰ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਏ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਇਆ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਇਹ ਲੜੀਵਾਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਪੱਖਪਾਤੀ ਸੀ ਜੋ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 153 ਬੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੀ 'ਕਲੈਫਮ ਸਰਬ ਵਿਆਪਕ' ਦੇ ਟੈਸਟ 'ਤੇ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ

ਇੱਕ ਕੇਸ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 295 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ,' ਵੱਡੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਰੱਬ 'ਸਿਰਲੇਖ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣਾ ਬੇਤੁਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਸੀ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਜਾਂ ਸੱਟ ਦਾ ਤੱਤ. (v) ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ (ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.) 73 ਦੀ ਵੈਧਤਾ। ਸੰਖੇਪ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ, ਨਾ ਤਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਟਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੁਆਰਾ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 154 ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਫ. ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਸੂਖਮ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਇਤਹਾਸ ਹੈ। ਧਰਮ ਰਾਮ ਭਾਗਰੇ ਵਿ. ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, 118 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਟੁਕੜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਜਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਸਬੂਤ।

74. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 154, ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਉੱਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਅਪਵਾਦਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਿਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 118 (1973) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 537

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 41 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ, ਜੋ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ

154 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਤਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਸ਼ਵਕੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਜਾਂ ਹਮਲਾਵਰ ਦਾ ਨਾਮ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਵੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਸੀ ਦਾ ਅੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ' ਤੇ-ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਯਕੀਨ ਜਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ-ਕਿ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਡੀ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਬਾਰੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਪਨ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਈ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਬੂਤ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਗਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਜਾਇਜ਼ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਲਈ ਸਹੀ ਪਰੀਖਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਲਿਤਾ ਕੁਮਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਬੰਧਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 156 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੱਚੀ ਹੈ; ਕੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ; ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ

ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਜੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 157 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) (ਬੀ) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇ।

ਧਾਰਾ 157 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 154 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 173 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(vi) ਸਿੱਟਾ ਅਤੇ ਰਾਹਤ

75. ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਅੰਤਿਮ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਮੈਂ ਪਿਰਥੀ ਚੰਦ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹਾਂਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

" 12. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੱਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ./ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ/ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੇਸ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਕੇਸ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪਕੜ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਹਨ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਸਿਰਫ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਅਤੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 161 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹ ਚਾਰਜ-ਸ਼ੀਟ. ਉਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਫ਼ਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਮੰਨੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਸਬੂਤ ਉੱਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵ ਦੁਰਲੱਭ ਤੋਂ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਦੁਰਭਾਵਨਾਪੂਰਨ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨਿਜੀ ਬਦਲਾ (ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ) ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ-ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

13. ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਝਿਜਕਦੀ ਅਤੇ ਚੌਕਸ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ਏ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏਗੀ ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਰਾਜ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਨੈਤਿਕ ਪਤਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪਦੀ ਹੈ। ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਚੌਕਸੀ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਫੀਲਡ ਡੇਅ

ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਓ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। 76. ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਮਾਨ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

" 49. ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਐੱਨਐੱਮ ਜੋਸ਼ੀ ਮਾਰਗ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ 2020 ਦੀ ਐੱਫਆਈਆਰ 164 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ 2020 ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਇਹ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋਸ਼ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਰੱਦ ਕਰੋ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ-ਪਾਸ

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਅਸੀਂ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਸਾਧਾਰਣ ਅਧਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੇਖਦੇ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਐੱਨਐੱਮ ਜੋਸ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਐੱਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਡੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗੀ, ਜਿਸ' ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਲਬਧ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

77. ਅਸੀਂ ਆਦਰ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵੀਂ ਰਾਹਤ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਿਚਾਰਯੋਗਤਾ ਅਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਤੇ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅਸੀਂ, ਇਸ ਅਜੀਬ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਮੁਕੱਦਮਾ; ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ ਹਾਂ।

78. ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ ਦੇ ਢੁਕਵੇਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹਿਸ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਸਿਰਫ਼ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਂਸਕ੍ਰਿਪਟ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, 'ਸਮੱਗਰੀ' ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇਗਾ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ 'ਪ੍ਰਸੰਗ' ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ 'ਇਰਾਦੇ' ਅਤੇ 'ਨੁਕਸਾਨ/ਪ੍ਰਭਾਵ' ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰਾਏ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ' ਏ 'ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ' ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇਗਾ,

ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ ਦੁਆਰਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ',' ਇਰਾਦਾ 'ਅਤੇ' ਨੁਕਸਾਨ/ਪ੍ਰਭਾਵ 'ਕਾਰਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਹਨ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਆਪਣੀ ਮੁਆਫੀ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਹੈ।

79. ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ, ਸਾਡੇਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ ਬਾਰੇ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਢੁਕਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ' ਤੇ ਸੱਚੇ ਅਤੇ ਸਹੀ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗਾ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਡੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਅੰਤਰਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 15.06.2020 ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਤੀਜੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗੀ।

80. ਅਸੀਂ ਭਜਨ ਲਾਲ, ਪੀ. ਪੀ. ਸ਼ਰਮਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਆਰ. ਪੀ. ਕਪੂਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਅਤੇ ਜਾਣੂ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ

ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੋਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਜੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ; ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੁੱਲ' ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ; ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ; ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਚ. 286 ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਏ ਇੰਨੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਯੋਗਤਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਹ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਕਥਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਡੀ. ਦੂਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਬਹੁਲਤਾ ਅਤੇ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੀ. ਐਸ. ਦਰਘਾ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਖੇ ਰਜਿਸਟਰਡ 81. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਦੂਜੀ ਬੇਨਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸਥਾਨ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ (ਹੁਣ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ) ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਪੱਖ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾਃ

" 28 ..... ਕਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਰਲ ਰਾਜ ("ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ") ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਜਸਟਿਸ ਸਈਦ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਕਾਦਰੀ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ।

ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸਮੇਤ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ:

" 20 ..... ਧਾਰਾ 154,155 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ, 156 , 157 , 162 , 169 , 170 ਅਤੇ 173 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ., ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਜਾਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ

ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 154 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਇੱਕੋ ਹੀ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ' ਤੇ, ਅਧਿਕਾਰੀ

ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਂ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਜ ਕਰਨੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕੋਈ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ" ਜਿੱਥੇ 'ਬੀ' ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਜਾਂ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਉਸੇ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਥਿਤ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਧਾਰਾ 154 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੋਈ ਵੀ

ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੂਜੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਾ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

18 ..... ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਧਾਰਾ 162 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ/ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੁਛੇਦ 19 ਅਤੇ 21 ਤਹਿਤ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਸਾਲ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾਃ

" 27 ..... ਜਾਂਚ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਹਰ ਵਾਰ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ।ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 154 ਅਤੇ 156 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਐਚ [2020] 14 ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ।ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਜਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕਾਊਂਟਰ-ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸੇ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 173 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅੰਤਮ ਰਿਪੋਰਟ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਧਾਰਾ 482

ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਮਾਮਲਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਊਂਟਰ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਉਸੇ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੂਜੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. "ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ" ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227। 29. ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਇਆ। ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ("ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ")। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਜਸਟਿਸ ਐੱਨ ਸੰਤੋਸ਼ ਹੇਗੜੇ ਨੇ ਰਾਮ ਲਾਲ ਨਾਰੰਗ ਬਨਾਮ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

ਰਾਜ (ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ) ("ਰਾਮ ਲਾਲ ਨਾਰੰਗ"), ਕਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ। ਐੱਮ. ਸੀਤਾ ਦੇਵੀ ("ਕਾਰੀ ਚੌਧਰੀ") ਅਤੇ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ। ਜੈਕ ਸਲਦਨਹਾ ("ਸਲਦਨਹਾ")। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿਃ

" 11 ..... ਬੇਸ਼ਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਇਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਹੀ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਬਿਆਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਦੁਆਰਾ ਦੋਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

30. ਸਲਦਨਹਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਧਾਰਾ 156 (3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 173 (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੇਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਪਕਾਰ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਮ ਲਾਲ ਨਾਰੰਗ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ "ਵਿੱਚ" ਹੈ। ਕਾਰੀ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਸਲਦਨਹਾ ਏ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

" 23. ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਜੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਟੀ. ਟੀ. ਬੀ. ਐਂਟਨੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦਿਆਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਜਵਾਬੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਉਸੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਾਲਪਨਿਕ ਉਦਾਹਰਣ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇੱਕ ਝੂਠੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਾਲੀ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪੀੜਤ ਪੀੜਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਅਸਲ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਡੀ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਜਾਇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਕੋਡ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦੋ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਾਬੂਭਾਈ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਸੀ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ। ਡਾ. ਜਸਟਿਸ ਬੀ. ਐੱਸ. ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾਃ

“ 21. ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਵੇਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਹਨ। ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਜਵਾਬ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਐੱਫ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ/ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਜੇ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸੰਸਕਰਣ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਵਾਂ ਜੀ. ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜੋ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ

ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣਾ ਸੀ ਹਾਂ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਬਾਅਦ ਦੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਾਂ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂਚ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਚਿਰਾਗ ਸ਼ਿਵਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀ ਦੇਖੋ। ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਚਿਰਾਗ ਐੱਮ ਪਾਠਕ ਬਨਾਮ। ਡੋਲੀਬੇਨ ਕਾਂਤਿਲਾਲ ਪਟੇਲ]।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਬਾਬੂਭਾਈ ਬਨਾਮ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ 119 ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ, ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕੋ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸੇ ਹਨ। ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਹਾਂ-ਪੱਖੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

82. ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਕੇਸ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ। ਜਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਗਲੀਆਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਟੀ. ਟੀ. ਐਂਟਨੀ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਕਥਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈਃ

" 18. ਧਾਰਾ 154 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ (ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ.) ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਪਨਾਮ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 169 ਜਾਂ 170 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਏ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 173 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ.

ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸੰਭਵ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਦੇ-ਕਦਾਈਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਥਾਣੇ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇੱਕੋ ਘਟਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 154 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਫੋਨ ਕਾਲ ਜਾਂ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾਗੁਪਤ ਤਾਰ, ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ, ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 154 ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ/ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹਾਊਸ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਸੀ ਦੂਜੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਕੇਸ ਲਓ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਜਾਂ 326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਤਾਜ਼ਾ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਡੀ ਆਈ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 307 ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਜੋ ਅਨਿਯਮਿਤ ਹੋਵੇਗੀ; ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਕੋਰਸ। ਆਓ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੀ ਸਥਿਤੀ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਚ ਨੇ ਡਬਲਯੂ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਡਬਲਯੂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਭੈਣ

ਦੁਆਰਾ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਈ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਇਸ ਲਈ ਐਚ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਾਜ਼ਾ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 173 (2) ਜਾਂ 173 (8) ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸੀ., ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਸ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

83. ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਹੋਰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਲੋਜ਼ਰ/ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਰੋਧ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਕਲੋਜ਼ਰ/ਅੰਤਿਮ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਲੋਜ਼ਰ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੱਗਰੀ ਹੋਵੇ।

84. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 17 ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤਾ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 186 ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਉੱਥੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾ ਦੋਸ਼ -ਸ਼ੀਟ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 186 ਦੇ ਅੰਤਰੀਵ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਐਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ., ਯਾਨੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ. ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ

162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸਾਧਾਰਣ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਹਾਈ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ, ਗਵਾਹਾਂ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ, ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਕਥਿਤ ਪਹਿਲੂ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਬਹਿਸ।

85. ਸਾਡੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 4 (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਲੜੀਵਾਰ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 7 ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸਾਰੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਐੱਫਆਈਆਰਐੱਸ ਨੂੰ ਨੋਇਡਾ, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ। ਤਬਾਦਲੇ ਕੀਤੇ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ/ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 162 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਿਆਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸਬੰਧਤ ਥਾਣੇ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਚਾਰ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣਗੀਆਂ ਉਸੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ/ਐਪੀਸੋਡ ਉੱਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ./ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿਓ। ਈ. ਤੀਜੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ

86. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੀਜੀ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਰਨਬ ਰੰਜਨ ਗੋਸਵਾਮੀ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇਨਪੁਟਸ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ' ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

87. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਐੱਸ. ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਪਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ

ਅੰਤਰਿਮ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰਾ 79 ਅਤੇ 85 ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ 15 ਜੂਨ 2020 ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰਣ/ਐਪੀਸੋਡ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਪੀ. ਐੱਸ. ਦਰਗਾਹ, ਅਜਮੇਰ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਐੱਫ. ਆਈ. ਆਰ. ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਤੀਜੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ।

88. ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate